

ZAKON

O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O SLUŽBI V SLOVENSKI VOJSKI

I UVOD

1 OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM ZAKONA

Zakon o službi v Slovenski vojski (Uradni list RS, št. 68/07 in 58/08 – ZSPJS-I; v nadaljnjem besedilu: Zakon o službi v Slovenski vojski ali ZSSloV ali zakon) je bil sprejet leta 2007. V skladu s tretjim odstavkom 22. člena Zakona o javnih uslužbencih (Uradni list RS, št. 63/07 – uradno prečiščeno besedilo, 65/08, 69/08 – ZTFI-A, 69/08 – ZZavar-E, 40/12 – ZUJF, 158/20 – ZIntPK-C in 203/20 – ZIUPOPĐVE; v nadaljnjem besedilu: Zakon o javnih uslužbencih) je uredil posamezna vprašanja vojaške službe za poklicne pripadnike Slovenske vojske v delu, ki v Zakonu o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 - uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20; v nadaljnjem besedilu: Zakon o obrambi ali ZObr) še ni bil urejen, oziroma je še dodatno opredelil posamezna vprašanja, za katera so bila načela določena v Zakonu o obrambi. V Zakonu o službi v Slovenski vojski so se uredili tudi temeljni odnosi v vojaški organizaciji, ki neposredno vplivajo na izvajanje vojaške službe in so bili pred tem urejeni predvsem s pravili službe. Zakon o službi v Slovenski vojski je podrobneje uredil načine in oblike uresničevanja nalog Slovenske vojske (v nadaljnjem besedilu: Slovenska vojska ali SV), poveljevanje in druga vprašanja, ki so podlaga za učinkovito opravljanje vojaške službe. Posebej so se z zakonom uredile nekatere posebnosti delovnopravnega značaja, ki izhajajo iz značilnosti in odgovornosti vojaške službe in so bile v Zakonu o obrambi opredeljene preveč splošno. Tako je bila zagotovljena zakonska podlaga za učinkovitejše delovanje poklicne vojske s pogodbeno rezervo ter za njeno kadrovsko popolnjevanje in prehajanje kadrov v civilne poklice po končani vojaški karieri.

Z različnimi podzakonskimi predpisi in sklepi vlade so bile uveljavljene rešitve, ki jih je prinesel zakon. Nekatere pravice, ki jih je prinesel, predvsem na področju celostne skrbi, pa se niso uveljavile, bodisi zaradi večjih finančnih posledic bodisi zaradi pravne ureditve na posameznih področjih, ki niso omogočile uveljavitve predvidenih rešitev (npr. prednostno zdravljenje ter subvencioniranje dela oskrbnine za varstvo predšolskih otrok, možnost zagotavljanja potrebnih nastanitvenih zmogljivosti z gradnjo ali z nakupom varovanih stanovanj za oskrbo nekdanjih pripadnikov SV...).

Z Zakonom o službi v Slovenski vojski so bili v začetni fazi doseženi pozitivni učinki pri pridobivanju, nagrajevanju in zadrževanju kadra. Z nastopom finančne krize ter posledično s finančnimi restrikcijami v obrambnem resorju pa so se pozitivni učinki zakona pri nagrajevanju in pridobivanju kadrov po letu 2010 praktično izničili. Število pripadnikov stalne sestave Slovenske vojske se je začelo zmanjševati in ni bilo več mogoče zagotoviti načrtovanega obsega popolnitve stalne sestave. V obdobju od leta 2007 do konca leta 2020

se je število pripadnikov stalne sestave zmanjšalo za 686 pripadnikov, kar je razvidno iz spodnje tabele.

Leto	Število pripadnikov SV
2007	7062
2008	7033
2009	7502
2010	7538
2011	7567
2012	7435
2013	7313
2014	7133
2015	7055
2016	6920
2017	6777
2018	6628
2019	6399
2020	6376

Kljub več ukrepom je število odhodov iz vojske v obdobju od 2011 do 2019 v povprečju presegalo obseg zaposlitev za več kot 150 pripadnikov na leto, pri čemer so najbolj kritična skupina vojaki. Vzroki za takšno stanje so predvsem v nizkih plačah, zahtevnosti vojaškega poklica, zahtevnih merilih za zaposlitev in v sklepanju pogodb za zaposlitev za določen čas, kar Slovensko vojsko kot delodajalca na trgu delovne sile postavlja v nekonkurenčen položaj. Šele v letu 2020 je opazna bistvena sprememba, saj se je razlika med številom odhodov in številom prihodov v Slovensko vojsko bistveno zmanjšala (-23), kar pa še vedno ne zagotavlja doseganja kadrovske popolnitve Slovenske vojske v obsegu določenem z dolgoročnimi in srednjeročnimi programi. V letu 2020 so bili s Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 139/20) sprejeti sistemski ukrepi, ki omogočajo podaljšanje pogodb o zaposlitvi vojakov v Slovenski vojski na določenih formacijskih dolžnostih tudi po 45. letu ter možnost zaposlitve po preteku pogodbe v Slovenski vojski v drugih državnih organih pod bistveno ugodnejšimi pogoji. Navedeni zakon je prinesel tudi ukrepe za učinkovitejše popolnjevanje pogodbene rezervne sestave Slovenske vojske.

Že leta 2016 je bil na Ministrstvu za obrambo (v nadaljnjem besedilu: Ministrstvo za obrambo ali ministrstvo) opravljen strateški pregled obrambe, katerega glavni cilj je bil določiti ukrepe in aktivnosti za zagotovitev pripravljenosti in obrambne sposobnosti Republike Slovenije,

opredeljenih v strateških in razvojnih dokumentih na obrambnem področju. Strateški pregled obrambe 2016 (v nadaljnjem besedilu: SPO) je tudi podlaga za usmerjanje nadaljnjega razvoja obrambnega sistema in njegovih zmogljivosti, da bo sposoben učinkovitega delovanja skladno s svojim poslanstvom. Na podlagi opravljenih analiz se kot ugotovitev predlaga, da se prizadevanja za izboljšanje obrambe države usmerijo v razvoj zmogljivosti za bojevanje, v zagotovitev razmer za povečanje pripravljenosti in vzdržljivosti Slovenske vojske, v vzpostavitev mehanizmov za hitro naraščanje sil ob vojaški ogroženosti države in v povečanje odpornosti države na sodobne in prihodnje varnostne grožnje. Pri tem je poleg bistvenega povečanja obrambnega proračuna ključen tudi celovit pristop k zagotavljanju sistemskih razmer za delovanje poklicne vojske. SPO kot ključne ukrepe na kadrovske in organizacijskem področju opredeljuje izvedbo ukrepov za povečanje zanimanja za zaposlitev v Slovenski vojski ter za programirano zadrževanje in zaustavitev zmanjševanja kadrovske sestave mirnodobne in rezervne strukture.

Pri izvajanju zakona so se pojavile tudi težave povezane z ureditvijo in razporejanjem delovnega časa ter še posebno z izkoriščenjem prostih dni (dnevni in tedenski počitek) na mednarodnih operacijah in misijah (v nadaljnjem besedilu: MOM). Slovenska vojska se že vrsto let sooča z tožbenimi in drugimi zahtevki iz naslova plačila odškodnine za neizrabljene dni tedenskega počitka na MOM, povečuje pa se tudi trend vlaganja zahtevkov za plačilo odškodnine za dnevni počitek. Tako je bilo samo v zadnjih treh letih (2018, 2019 in 2020) iz tega naslova s strani pripadnikov Slovenske vojske vloženo 345 zahtevkov za varstvo pravic, 489 tožb in sklenjeno 230 poravnjav. Sodišča so do leta 2019 tem zahtevkom po večini ugodila. Iz tega naslova je samo v letih od 2018 do 2020 nastalo za 2,5 mio evrov finančnih posledic za državni proračun oziroma povprečno okoli 830.000 evrov na leto. Od 2019 dalje je bila sicer nekoliko spremenjena sodna praksa na tem področju, tako da se določeni varnostni in življenjski elementi na MOM (kot na primer bivanje v vojaški bazi, nošenje uniforme v prostem času, udeležba na jutranjem postroju za dvig zastave, informiranje kolektiva, stalna dosegljivost, ipd.) ne štejejo več v efektivno delo, vendar pa še vedno velja, da se glede zagotavljanja dnevnega in tedenskega počitka tudi na MOM uporabljajo splošni predpisi.

Iz Letnega poročila o delu Državnega odvetništva RS izhaja, da so tudi v letu 2019 največji pripad novih delovnopравnih zadev predstavljale zadeve pripadnikov Slovenske vojske zaradi plačila odškodnine zaradi neizkoriščenih dni tedenskega počitka na MOM. Pri tem je Državno odvetništvo RS v svojem poročilu izpostavilo, da gre za množične delovne spore z isto pravno problematiko, pri čemer je dejansko stanje od zadeve do zadeve povsem različno.

Opisano stanje z množico tožb in zahtevkov za izplačilo odškodnine negativno vpliva tako na samo delovanje in odnose v Slovenski vojski, kot tudi na njen ugled ter s tem na zanimanje za zaposlitev v Slovenski vojski. Hkrati pa povzroča tudi dodatne stroške.

Takšno stanje zahteva sprejem ustreznih ukrepov za ustrezno ureditev delovnega časa pripadnikov Slovenske vojske na MOM, za ustavitev negativnih teženj pri zaposlovanju ter za zagotovitev primerljivosti delovnih mest znotraj posameznih poklicnih skupin (vojaške osebe, policisti in pravosodni policisti).

2 CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE

2.1 Cilji predloga zakona

Temeljni cilji predloga zakona so:

- urediti problematiko delovnega časa in počitka pripadnikov Slovenske vojske v času napotitve na MOM, ob upoštevanju mednarodnopravnih izhodišč na področju delavskih pravic;
- dodatno urediti opravljanje vojaške službe in temeljne odnose pri njenem izvajanju ter posebne pravice, obveznosti in odgovornosti pripadnikov Slovenske vojske med opravljanjem te službe;
- dodatno urediti posebnosti delovnopravnega značaja, ki izhajajo iz posebnosti in odgovornosti vojaške službe, za katere so dosedanje izkušnje pri popolnjenju in delovanju poklicne vojske pokazale, da niso ustrezno urejene;
- povečati zanimanje za zaposlitev v Slovenski vojski in zagotoviti programirano zadrževanje kadrov ter zaustaviti zmanjševanje kadrovske sestave Slovenske vojske;
- zakon uskladiti z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 139/20).

2.2 Načela predloga zakona

Temeljni cilji bodo uresničeni z upoštevanjem načel:

- Slovenska vojska je del javnega sektorja, pri čemer se za njene pripadnike posamezna delovnopravna vprašanja in tudi plače urejajo ob polnem upoštevanju posebnih zahtev poklicnega opravljanja vojaške službe v državi ali zunaj nje oziroma na obrambnem področju;
- poklicno in pogodbeno opravljanje vojaške službe je poseben, z zakonom urejen način uresničevanja državljanske dolžnosti do obrambe države, določene z Ustavo;
- za delovnopravna vprašanja pripadnikov vojske veljajo predpisi o javnih uslužbencih, če z Zakonom o obrambi ali Zakonom o službi v Slovenski vojski posamezno vprašanje ni urejeno drugače;
- pri urejanju posebnih delovnih razmer in delovnega časa v Slovenski vojski, tako v Republiki Sloveniji kot pri izvajanju nalog v tujini, je treba upoštevati posebnosti vojaške službe in mednarodnopravna izhodišča na področju delavskih pravic;
- poklicni pripadniki stalne sestave vojske zaradi opravljanja vojaške službe ne smejo biti v slabšem položaju kot drugi javni uslužbenci;
- kljub načelu enostarešinstva in obveznega izvrševanja ukazov mora biti podrejenim omogočeno pri nadrejenih uveljavljanje predlogov, prošenj, ugovorov, pritožb in zahtev po službeni poti, ki je kratka, racionalna in pregledno urejena ter zagotavlja obravnavo vsakega predloga, prošnje, ugovora, pritožbe ali zahteve podrejenih.

2.3 Poglavitne rešitve zakona

Z novim četrtem odstavkom 20. člena se širi možnost izvajanja višje izobrazbe tudi za nižje vojaške uslužbence in vojake. ZObr v petem odstavku 64. člena določa samo možnost samostojnega organiziranja višjega strokovnega izobraževanja podčastnikov. S predlagano spremembo, da ministrstvo samostojno izvaja višje vojaško strokovno izobraževanje vojaških oseb, se ustvarja pravna podlaga za izvedbo višješolskega študija ne samo za podčastnike, ampak tudi širše za vojaške osebe. V petem odstavku 64. člena ZObr omenja le možnost samostojnega organiziranja višjestrokovnega izobraževanja podčastnikov. Z novo dikcijo se želi doseči, da bi bil višješolski študij v bodoče dostopen tudi vojaškim uslužbencem in vojakom.

Običajni način komuniciranja v vojaški organizaciji je po službeni poti, ki se v zakonu dodatno ureja. Predlaga se, da na uradni razgovor lahko, zaradi službenih razlogov, pripadnika pozove tudi neposredno nadrejeni. Zakon določa, da službeno pot uporabljajo tudi civilne osebe v vojski. S predlogom se določa tudi, da se za vojaške osebe, ki opravljajo vojaško službo v ministrstvu ali drugem državnem organu, določbe zakona glede službene poti uporabljajo smiselno. Ureja se pravno praznino glede vlaganja pritožbe iz prvega odstavka 40. člena zakona. Vodenje in evidentiranje uradnih razgovorov prehaja na elektronski način.

Podaljšuje se čas, ko se podčastnika in častnika po izpolnitvi pogojev določenih z Zakonom o obrambi in Uredbo o činih in poviševanju v Slovenski vojski (Uradni list RS, št. 99/02, 87/05, 34/06, 116/07, 39/15 in 73/19) mora povišati v neposredno višji čin. Podčastnika in častnika se po predlagani spremembi poviša v neposredno višji čin najpozneje v petih letih (po dosednji ureditvi v treh letih) po izpolnitvi vseh predpisanih pogojev in po postopku, predpisanem z Zakonom o obrambi. S predlagano rešitvijo bo omogočeno lažje vodenje kariernih poti podčastnikov in častnikov glede na razpoložljive formacijske dolžnosti v Slovenski vojski.

Zahtevane stopnje izobrazbe za posamezne kategorije pripadnikov se usklajujejo glede na veljavno splošno zakonodajo ter določbe Zakona o obrambi (zahteve in spregledi). Drugače od splošne zakonodaje se ureja zahtevana stopnja izobrazbe za vojaka petega kariernega razreda. Za vojaka se zahteva najmanj srednja poklicna izobrazba. Gre za spregled stopnje izobrazbe, pri čemer se vojaka lahko prerazporeja in povišuje le znotraj statusa vojaka, tj. do čina naddesetnik. V kolikor vojak nima pridobljene srednje splošne ali srednje strokovne izobrazbe, ga tudi ni možno premestiti na dolžnost podčastnika.

Dodatno se urejajo vprašanja štipendiranja, in sicer se predlaga skrajšanje obveznosti štipendistov, da po končanem šolanju sklenejo pogodbo o zaposlitvi v stalni sestavi Slovenske vojske za določen čas, ki ne sme biti krajši čas, kot je bil čas štipendiranja (do sedaj dvakratni čas štipendiranja). Predlagana ureditev je primerljiva z drugimi kadrovskimi štipendijami (drugi odstavek 58. člena Zakona o štipendiranju (Uradni list RS, št. 56/13, 99/13 – ZUPJS-C, 8/16, 61/17 – ZUPŠ in 31/18) določa, da mora biti pogodba o zaposlitvi za delovno razmerje po koncu štipendiranja sklenjena vsaj za toliko časa, kolikor je trajalo izobraževanje, za katerega je štipendist prejemal štipendijo, ali za obdobje določeno z javnim razpisom), ki običajno zavežejo štipendiste, da ostanejo v delovnem razmerju pri njih za čas štipendiranja. S to spremembo se želi spodbuditi dijake in študente k bolj množičnemu sklepanju pogodb o štipendiranju za zaposlitev v Slovenski vojski.

Predvideno je tudi skrajšanje časa, ko mora štipendist po zaključku štipendiranja ostati v službi v rezervni sestavi Slovenske vojske. Upoštevana je tudi sprememba 47. člena Zakona o obrambi, s katero se je skrajšal čas, za katerega lahko pogodbeni pripadniki rezervne sestave Slovenske vojske sklenejo pogodbo o službi v rezervni sestavi, in sicer za najmanj eno leto.

Kot ukrep za pridobivanje kandidatov za zaposlitev v Slovenski vojski se ustvarja pravna podlaga za financiranje pridobitve srednje poklicne oziroma strokovne izobrazbe kandidatu, ki je sklenil pogodbo o prostovoljnem služenju vojaškega roka. Gre za potencialne kandidate za stalno sestavo oziroma za pogodbene pripadnike rezervne sestave Slovenske vojske.

Možnost oblikovanja več nazivnosti pri določenih formacijskih dolžnostih (do sedaj le za specialistična dela ali naloge), se širi tudi na formacijske dolžnosti pri vojaki, podčastnikih in častnikih, a le izjemoma in z omejitvijo, da je oblikovanje več nazivnih dolžnosti pri podčastnikih in častnikih omejeno, in sicer pri podčastnikih v petem kariernem razredu (vodnik, višji vodnik, štabni vodnik) oz. pri častnikih v tretjem kariernem razredu (poročnik, nadporočnik, stotnik). Razlogi za tako spremembo so v manjšem vstopu oziroma zaposlovanju novih pripadnikov, zaradi česar npr. poveljniki oddelkov in vodov ostajajo (lahko) na začetnih formacijskih dolžnostih tudi pet let in več.

Na novo se ureja dnevni in tedenski počitek na MOM. Spremenjena ureditev je nujna zaradi velikega števila tožb in zahtevkov pripadnikov za izplačilo odškodnine zaradi razporeditve dnevnega in neporabljenih dni tedenskega počitka na MOM ter relevantne sodne prakse. Sprememba ureditve pravice do počitka na MOM predvideva koncentrirano koriščenje tedenskega počitka in popolno izključitev pripadnikov Slovenske vojske iz siceršnjega delovnega okolja na MOM, s čimer se bo omogočil dejanski nepretrgani počitek v trajanju 24 ur in ustrezna regeneracija pripadnikov. Predlagana sprememba predvideva drugačno ureditev pravice do tedenskega počitka, tudi ob upoštevanju okoliščine, da na MOM, zaradi operativnih razlogov (narave dela) praviloma ni mogoče zagotavljati tedenskega počitka. Kot izravnavo (nadomestilo) za poseg v pravico pripadnikov na MOM do tedenskega počitka se uvaja nov institut posebnega dopusta. Pripadnik bo tako upravičen do enega dneva posebnega dopusta v obdobju sedmih zaporednih dni. Posebni dopust se med opravljanjem vojaške službe na MOM izrabí po odločitvi nadrejenega in skladno s potrebami službe. Pripadnik ta dopust, ki ga ni mogel izrabiti med opravljanjem vojaške službe na MOM, izrabí takoj po prihodu z MOM oziroma najpozneje v dveh mesecih po vrnitvi domov. Glede na naravo dela na MOM, so nujna določena odstopanja tudi glede zagotavljanja pravice do dnevnega počitka, za katere so relevantne iste določbe kot za tedenski. Zaradi navedenega se uvaja nova ureditev dnevnega počitka, in sicer tako da se pripadniku pri opravljanju nalog na MOM, v primeru nujnih in neodložljivih nalog, zagotavlja pravica do počitka v takšnem trajanju, ki je po oceni pristojnega nadrejenega in glede na potrebe izvajanja nalog ter v obsegu kot to dopuščajo razmere, ustrezen in nujen za zagotovitev varnosti in zdravja pripadnika.

Ena izmed temeljnih pravic in dolžnosti pripadnikov Slovenske vojske je udeležba na izobraževanjih in usposabljanjih. Natančneje se ureja vračanje stroškov vojaškega izobraževanja in usposabljanja v primeru predčasne odpovedi pogodbe o zaposlitvi zaradi razlogov na strani vojaške osebe, vključno v primeru sporazumnega prenehanja delovnega razmerja in v primeru da vojaška oseba ne izpolni obveznosti iz pogodbe o izobraževanju. Najvišji znesek stroškov vojaškega izobraževanja in usposabljanja, ki se v navedenih

primerih vrača, je omejen z zneskom štirikratnika povprečne zadnje mesečne bruto plače v Republiki Sloveniji, ugotovljene po uradnih statističnih podatkih ob sklenitvi pogodbe. Gre za ureditev, s katero se prispeva k večjemu zanimanju za vojaški poklic, predvsem za kandidate za častnike oz. podčastnike, pa tudi vojake.

Za ovrednotenje prepovedi, ki izhajajo iz pravice do stavke, se vojaškim osebam določa dodatek k plači v višini 4% povprečne zadnje mesečne bruto plače v Republiki Sloveniji, ugotovljene po uradnih statističnih podatkih ob obračunu plače. V javnem sektorju velja samo za vojaške osebe popolna prepoved stavke, medtem ko so drugi javni uslužbenci (npr. policisti, zdravniki) pri izvajanju pravice do stavke zgolj omejeni. Navedena prepoved ob prehodu na nov plačni sistem ni bila ustrezno upoštevana. Predlog temelji na ugotovitvah Ustavnega sodišča iz odločbe, št. U-I-289/13 z dne 10. 3. 2016, da prvi odstavek 99. člena Zakona o obrambi ni v neskladju z Ustavo, iz česar izhaja, da je legitimno, da za vojaške osebe velja popolna prepoved stavke. Pri tem je Ustavno sodišče poudarilo, da vojaške osebe, ki opravljajo vojaško službo, z vidika pravice do stavke niso v primerljivem položaju z drugimi javnimi uslužbenci že glede na posebne značilnosti uresničevanja obrambne dolžnosti iz 123. člena Ustave.

Poškodba, ki jo pripadnik utрпи na redni poti od stanovanja do delovnega mesta ali nazaj, se šteje kot poškodba pri delu, zato je upravičen do 100% nadomestila, po tridesetih dneh, ko obveznost za plačilo nadomestila zaradi poškodbe pri delu preide na Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije, pa ministrstvo izplača razliko do 100% nadomestila. Gre za ureditev specifične del in nalog Slovenske vojske in okoliščine, da pripadniki običajno svoje delo opravljajo v oddaljenih krajih, zaradi česar je možnost za poškodovanje na poti na oziroma z dela večja.

Ureja se obvezno dodatno pokojninsko zavarovanje in plačevanje prispevkov tudi v primeru odsotnosti z dela zaradi poškodbe pri delu ali poklicne bolezni, stopnja, po kateri se prispevki v takem primeru plačajo, ter osnova, od katere se prispevki obračunajo.

Natančneje se določa način izplačevanja posebne denarne nagrade vojaškim osebam, ki podaljšajo pogodbo o zaposlitvi, in sicer se ta izplača po vsakem končanem letu opravljanja vojaške službe.

Ureja se status vojaške osebe po prenehanju opravljanja nalog načelnika Generalštaba Slovenske vojske. Gre za najvišjo vojaško (formacijsko) dolžnost, ki jo lahko zaseda vojaška oseba in kot takšna predstavlja tudi vrh vojaške karierni poti. Predlagana rešitev ureja možnost predčasne upokojitve, brez znižanja pokojnine, kot je to določeno v 38. členu Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 96/12, 39/13, 99/13 – ZSVarPre-C, 101/13 – ZIPRS1415, 44/14 – ORZPIZ206, 85/14 – ZUJF-B, 95/14 – ZUJF-C, 90/15 – ZIUPTD, 102/15, 23/17, 40/17, 65/17, 28/19, 75/19, 139/20 in 189/20 – ZFRO), ob pogoju, da ni mogoča razporeditev te osebe na ustrezna dela v ministrstvu ali v drugem državnem organu in, če ji do izpolnitve pogojev za pridobitev pravice do starostne pokojnine manjka manj kot 5 let.

Skrb za pripadnike je značilnost vseh sodobnih vojaških organizacij. Vojska v vsaki državi opravlja dela, za katera so ji z zakoni določeni posebna poslanstva, odgovornosti in dolžnosti. Dosedanje rešitve na področju celostne skrbi za pripadnike se na določenih področjih (prednostna zdravstvena obravnava, socialno varstvo...) usklajuje s splošnimi

predpisi oziroma z rešitvami, ki so že uveljavljene pri nekaterih drugih primerljivih poklicnih skupinah.

Najem službenega stanovanja se pod določenimi pogoji opredeljuje kot pravica pripadnikov Slovenske vojske. Na novo se opredeljuje možnost, da lahko pripadnik, ki je v Slovenski vojski zaposlen več kot 10 let in je več kot tri leta najemnik službenega stanovanja, zaprosi za odkup tega stanovanja, če najemniku in uporabnikom to stanovanje pomeni edino stanovanje. Enako možnost ima tudi bivši pripadnik Slovenske vojske, ki je do upokojitve delal na ministrstvu. Predlagana rešitev na eni strani omogoča trajnejše reševanje stanovanjske problematike pripadnikov Slovenske vojske ter na drugi strani postopno posodobitev vojaškega stanovanjskega fonda.

Stroški pogreba in enkratna denarna pomoč družinskim članom pripadnika Slovenske vojske pripadajo tudi v primeru, če pripadnik izgubi življenje na poti na delo in z dela. Pravica zasleduje specifiko del in nalog Slovenske vojske in okoliščine, da pripadniki Slovenske vojske običajno svoje delo opravljajo v oddaljenih krajih, zaradi česar so bolj izpostavljeni.

Opredeljujeta se dodatni pravici družinskih članov pripadnika Slovenske vojske, ki je pri opravljanju vojaške službe izgubil življenje, in sicer prednost njegovih otrok pri vpisu v javni vrtec, zasebni vrtec s koncesijo in zasebni vrtec, ki se financira iz občinskega proračuna, in povračilo stroškov javnega vrtca, zasebnega vrtca s koncesijo ali zasebnega vrtca, ki se financira iz občinskega proračuna za njegove otroke.

Urejajo se pravice nezaposlenega zakonca ali zunajzakonskega partnerja pripadnika ali partnerja iz registrirane istospolne partnerske skupnosti pripadnika (beseda »zakonec« je že že sedanja okrajšava za navedene izraze določena v tretjem odstavku 76. člena zakona), ki je na delu v tujini, in sicer se ga prostovoljno vključi v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje, če z njim biva v tujini, in je bil do odhoda v tujino v delovnem razmerju, samozaposlen ali prijavljen na zavodu za zaposlovanje več kot šest mesecev. Prostovoljna vključitev v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje se, ne glede na določbe zakona, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje, šteje kot pokojninska doba brez dokupa. Za čas bivanja s pripadnikom v tujini ima v skladu z zakonom, ki ureja delovna razmerja, pravico do suspenza pogodbe o zaposlitvi. Med suspenzom pogodbe o zaposlitvi delodajalec ne sme odpovedati pogodbe o zaposlitvi, razen če so podani razlogi za izredno odpoved ali če je uveden postopek za prenehanje delodajalca.

Urejena je možnost, da se, v kolikor razmere to omogočajo, ožjim družinskim članom omogoči brezplačen obisk pripadnika, ki se je na MOM poškodoval oziroma ponesrečil ali zbolel tako, da je resno ogroženo njegovo življenje. Prevoz in nastanitev se lahko izvede tudi z vojaškim transportom, nastanitev pa organizira v vojaških objektih.

Iz zakona sta črtani dosednji rešitvi glede subvencioniranja dela oskrbnine za varstvo predšolskih otrok pripadnikov in možnost zagotavljanja potrebnih nastanitvenih zmogljivosti z gradnjo ali z nakupom varovanih stanovanj za oskrbo nekdanjih pripadnikov Slovenske vojske, ki jih v praksi, vse od sprejema zakona v letu 2007, ni bilo mogoče realizirati. Dodatno je iz zakona črtana tudi možnost ugotavljanja kompetenc za zasedbo posameznih formacijskih dolžnosti v Slovenski vojski, ki zahtevajo posebne vojaške kompetence, kakršne so dosegljive tudi mimo nacionalnih izobraževalnih sistemov, in sicer glede na določbo

petega odstavka 26. člena prehodnih in končnih določb Zakona o obrambi o dovoljenem spregledu ravni izobrazbe (pod določenimi pogoji) le do 14. januarja 2009.

Predvideno je, da se podzakonski predpisi z zakonom uskladijo v roku 6 mesecev. V prehodnih določbah se ureja prehodno obdobje zaradi spremenjenega 53. člena, in sicer se glede delovnega časa, odmora in počitka pri opravljanju vojaške službe izven države, spremenjene določbe uporabljajo od prve napotitve pripadnikov na MOM po uveljavitvi zakona. Spremenjene določbe 57. člena se uporabljajo tudi za že sklenjene pogodbe o vojaškem izobraževanju ali usposabljanju, če so za vojaško osebo ugodnejše, kar se uredi z aneksom k pogodbi.

3 OCENA FINANČNIH POSLEDIC ZA JAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNOFINANČNA SREDSTVA

Finančne posledice sprejema zakona bodo po ocenah znašale 6.911.544 eurov letno in zajemajo:

- spregled izobrazbe (11. člen) za vojake s srednjo poklicno izobrazbo (vojak II) bo ob trenutni strukturi Slovenske vojske (575 pripadnikov na formacijski dolžnosti vojak II) imel finančne posledice v višini 299.598 eurov na letni ravni;
- dodatek za prepoved stavke (18. člen) bo ob trenutnem številu vojaških oseb (5903), ki bi bile upravičene do dodatka imel finančne posledice v višini 6.611.946 eurov.

Sredstva za leto 2021 bodo zagotovljena s prerazporeditvijo znotraj finančnega načrta proračunskega uporabnika 1914 Slovenska vojska.

Sprejem zakona ne bo imel finančnih posledic za druga javna sredstva.

4 NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Sredstva za izvajanje zakona v višini 3.455.772 za leto 2021 in v višini 6.911.544 eurov za leto 2022 bodo zagotovljena s prerazporeditvami v finančnem načrtu proračunskega uporabnika 1914 Slovenska vojska.

5 PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

Zakon ni predmet usklajevanja s pravnim redom EU.

AVSTRIJA

Temelji delovanja obrambnega sistema in naloge Avstrijske zvezne vojske so določeni v Zveznem ustavnem zakonu in Zakonu o obrambi

Delovnopravni status zvezne vojske pa urejajo še zakoni o uradniškem delovnopravnem razmerju, plačah, o uslužbencih in dodatkih v vojski. Poseben zvezni zakon ureja naloge in pristojnost vojske pri vojaški obrambi države.

V skladu z Zakonom o obrambi je zvezna vojska sestavljena na podlagi vsesplošne vojaške obveznosti. Vojaška obveznost vključuje čas služenja vojaškega roka, služenja v obvezni rezervi (Milizstand) in rezervi (Reservestand). Za moške državljane Avstrije se vojaška obveznost začne s 17. letom in konča z dopolnjenim 50. letom starosti. Za častnike, podčastnike in specialiste na posebnih področjih pa traja vojaška obveznost do 65. leta.

Pripadniki zvezne vojske so del državnih struktur, zato zanje načeloma veljajo isti predpisi kot za druge državne uslužbence. Nekatere izjeme veljajo le za pripadnike vojaške organizacije, in sicer na področjih disciplinskega prava in plač ter nagrajevanj.

Vojaška organizacija zaposluje pripadnike za določen in nedoločen čas. Vojaški osebi s statusom vojaškega pogodbenika za določen čas, ne glede na rang (vojaške in podčastniške dolžnosti do čina višji štabni vodnik), se pogodba prekine, ko dopolni starost 40 let.

Vsem vojaškim osebam, ki imajo pogodbo za določen čas (vojaški pogodbeniki za določen čas in vojaški uslužbenci po pogodbi), pripada, ne glede na rang (vojaška ali podčastniška dolžnost) in če se jim izteka pogodba o zaposlitvi, pravica do uveljavljanja zahteve za pridobitev poklicne kvalifikacije. Če je imela vojaška oseba veljavno pogodbo za tri leta, ji v četrtem letu vojaški sistem pomaga pri usposabljanju za poklic v civilnih strukturah. Zahteva za pridobitev poklicne kvalifikacije obsega vse ukrepe, ki omogočijo posamezniku, da po izteku pogodbe najde delo v civilnem okolju. Stroške prešolanja do višine približno 34.050 evrov krije vojska. Še dodatno pa dobi pripadnik v letu, ko se usposablja za poklic v civilnem okolju, 75 oziroma 95 odstotkov zadnje izplačane plače. Pripadniki vojaške organizacije so vključeni v obvezno zdravstveno, nezgodno in pokojninsko zavarovanje, ne le med zaposlitvijo, temveč tudi v času, ko opravljajo prekvalifikacijo za civilni poklic.

BELGIJA

Kraljevi odlok iz leta 2001 določa strukturo obrambnega področja v Kraljevini Belgiji in pristojnosti organov in subjektov, ki so del njega. Oborožene sile so eden izmed teh subjektov. Civilno osebje na področju obrambe spada med državne uradnike, zato zanje veljajo enaki predpisi kot za zaposlene na vseh drugih ministrstvih v državi, pripadniki vojske pa niso državni uradniki, zato zanje veljajo drugačni predpisi. V vojski se lahko zaposlijo tudi osebe z dvojnim državljanstvom, pri čemer ni nujno, da je eno izmed teh belgijsko, zaposlijo se lahko tudi tujci iz posameznih držav. Dovoljeno je organiziranje oziroma delovanje sindikatov, in sicer tako za civilno osebje kot za pripadnike vojske, vendar so pravne podlage za delovanje enih in drugih različne.

Pri zaposlovanju in upokojevanju vojaških oseb se uporabljajo različni predpisi. Od vrste predpisa, ki je podlaga za zaposlitev, je odvisno tudi trajanje zaposlitve. Vojaške osebe se lahko zaposlijo za določen čas, in sicer kot prostovoljci za dve do štiri leta. Že ob zaposlitvi so seznanjeni s tem, da podaljšanje zaposlitve ni mogoče. Vojaškim osebam, ki se zaposlijo za nedoločen čas, zaposlitev preneha, ko dosežejo zakonsko predpisano starost za upokojitve, ki je ne glede na kategorijo 56 let. Izjeme so pripadniki s činom generalmajorja, ki se upokojijo pri 59 letih, in s činom generalpodpolkovnika, ki se upokojijo pri 61 letih.

Tedenski in dnevni počitek na MOM nista posebej urejena. Misijski dopust na letni dopust ne vpliva. V kolikor se misijski dopust koristi v času misije, pripada posamezniku 2,5 dni za vsakih 30 dni misije. V kolikor pa se dopust koristi doma, pa obsega 2 dni na vsakih 30 dni

misije. Dodatno prejmejo 1 prosti dan za vsakih 30 neprekinjenih dni misije in 1 dodatni dan za vsakih 120 neprekinjenih dni misije. Ti dnevi (do 10 dni) se koristijo neposredno po prihodu z misije, saj je njihov namen v koristih pripadnika in njegove družine. Koriščenje letnega dopusta se lahko zaradi misije prenese na kasnejše obdobje, kot je sicer predvideno.

FRANCIJA

Obrambni sistem v Franciji ureja Zakon o obrambi ali *Code de la defense*. Zakon obsega ureditev obrambnega področja, organizacijo Ministrstva za obrambo, organizacijo, odnose in službo v vojski. Ureja tudi upravna in finančna vprašanja, povezana z obrambo.

Poklicni vojaki so zaposleni na Ministrstvu za obrambo, ki je del državne uprave, vendar s samostojno ureditvijo delovnih razmerij in plač. Vojaki so lahko kot prostovoljci zaposleni za pet let, kot poklicni vojaki lahko ostanejo v vojski do 25 let, častniki po pogodbi pa do 20 let. Za častnike in podčastnike z zaposlitvijo za nedoločen čas veljajo starostne omejitve. Za podčastnike so omejitve: podčastniki vodniki do 45. leta, štabni vodniki do 50., višji štabni vodniki do 56., praporščaki do 57., vojaško zdravstveno osebje do 57. in vojaški glasbeniki do 64. leta starosti. Omejitev za častnike do čina polkovnika je do 57. leta, za generale do 61., za častnike, zaposlene v administraciji in logistiki, do 60. leta, za generale, zaposlene v administraciji in logistiki, do 62. leta starosti. V medicini, farmaciji, veterini in zobozdravstvu je omejitev do 60. leta in za generale v teh strukturah do 65. leta starosti.

Zdravstveno in nezgodno zavarovanje vojaških in civilnih oseb, ki delajo v vojski, urejajo civilni zakonik ter zakoni o obrambi, o civilnih in vojaških pokojninah, o vojaških invalidih in žrtvah vojne, o javnem zdravstvu, o javnih službah in o socialni varnosti. Vojaške osebe plačujejo enako kot drugi zaposleni obvezne prispevke za socialno varnost, s čimer imajo zagotovljeno osnovno zdravstveno zavarovanje. Velika večina zaposlenih plačuje dodatno zdravstveno zavarovanje, ki ga v različnem obsegu ponujajo zdravstvene zavarovalnice. Poleg tega se vsak posameznik po svoji presoji odloči, ali bo sklenil in plačeval nezgodno zavarovanje. Za vojaške in civilne osebe, zaposlene na obrambnem ministrstvu, ki umrejo ali postanejo invalidi med opravljanjem dolžnosti, so ustanovljeni skladi za pomoč, iz katerih se zagotavljajo sredstva za izplačila ob smrti ali invalidnosti. Vojaške osebe se lahko tudi same nezgodno zavarujejo pri Association Générale de Prévoyance Militaire (AGPM) ali Groupement Militaire de Prévoyance des Armées (GMPA), ki omogočata zavarovanje pripadnikov vojske proti vsem tveganjem v operacijah.

HRVAŠKA

Zakon o službi v oboroženih silah Republike Hrvaške ureja vsa vprašanja, povezana s službo v vojski, in sicer postopke zaposlitve, pravice, dolžnosti in odgovornosti pripadnikov, vrste činov, napredovanja v činih, prenehanje vojaške službe in druga področja, povezana s službo v hrvaški vojski. S tem zakonom je pripadnikom, ki so sicer uslužbenci Ministrstva za obrambo, priznan drugačen pravni status kot drugim javnim uslužbencem na Hrvaškem. Za zaposlitev v vojski se lahko prijavi tudi oseba z dvojnim državljanstvom, tujcev ne zaposlujejo. Aktivnim vojaškim osebam je z zakonom prepovedano združevanje v sindikatu, preostali zaposleni v vojski pa to pravico imajo.

Delodajalec sklene s kandidati za vojake pogodbo za štiri leta. Po tem obdobju se lahko pogodba podaljša še za pet let in nato še tretjič za šest let. Podčastniki, častniki in vojaški specialisti, ki izpolnjujejo predpisane zahteve in opravijo predpisano usposabljanje, se v vojski zaposlijo za nedoločen čas. Vojaki so lahko po tem, ko dobijo prvo službeno oceno in če izpolnijo tudi vse druge zdravstvene in varnostne pogoje, napoteni na ustrezno usposabljanje za podčastnike, častnike ali vojaške specialiste. Po končanem usposabljanju postanejo pripadniki vojske za nedoločen čas.

Zdravstveno in pokojninsko zavarovanje aktivnih vojaških oseb urejajo Zakon o službi v oboroženih silah, Zakon o pokojninskem zavarovanju in Zakon o pravicah iz pokojninskega zavarovanja aktivnih vojaških oseb, pripadnikov policije in drugih pooblaščenih oseb.

Operacije v podporo miru zaradi specifične narave dela predstavljajo izjemo od ureditve delovnega časa v Hrvaški vojski, ki je maksimalno 12 ur na dan, 40 oziroma 48 ur na teden. Za čas misije veljajo glede delovnega časa pravila misije, pri čemer imajo njihovi pripadniki, razen v izjemnih primerih (izredni dogodki), pravico do dnevnega in tedenskega počitka. Njihovi pripadniki so za vsakih 5 mesecev opravljanja nalog na misiji upravičeni do plačanega dopusta v trajanju 10 dni, ki ga koristijo po vrnitvi iz MOM; če gre za krajše obdobje opravljanja dela na MOM, so upravičeni do 2 dni plačanega dopusta za vsak mesec dela na MOM, katerega koristijo po prihodu z MOM. Višina nadomestila se odmeri glede na plačo, ki jo prejemajo na mirnodobni lokaciji (za delo v tujini pa prejmejo poleg slednje plače še dnevnice). Pripadniki lahko koristijo tudi dneve posebnega misijskega dopusta, do katerega so upravičeni po pravilih MOM (ne glede na čas trajanja misije), po svoji izbiri in na svoj strošek po predhodni odobritvi nadrejenega.

Ministrstvo za obrambo nenehno uresničuje program skrbi za nekdanje pripadnike vojske in ministrstva. Ugodnosti po tem programu so deležni tisti, ki izpolnjujejo pogoje, določene v Zakonu o pravicah iz pokojninskega zavarovanja aktivnih vojaških oseb, pripadnikov policije in drugih pooblaščenih oseb. Tisti pripadniki vojske, ki so zaradi invalidnosti, ki je posledica opravljanja poklica, nezmožni za nadaljnje delo v vojski, so upravičeni do prejemanja dela invalidske pokojnine, tudi če se ponovno zaposlijo drugje.

NIZOZEMSKA

Glavni zakon za zaposlene v vojaški organizaciji je Zakon o vojaških javnih uslužbencih (Militaire ambtenarenwet), ki ureja njihov pravni status. S posebnimi zakoni se urejajo pokojninsko zavarovanje vojaških oseb ter disciplinska in kazenska odgovornost.

Vsi zaposleni na področju obrambe, tudi zaposleni v vojski, so javni uslužbenci v sektorju obrambe in imajo svojo kolektivno pogodbo. V nizozemski vojski je dovoljeno zaposlovanje oseb z dvojnim državljanstvom, če je eno izmed njih nizozemsko. Zelo redko, le v posebnih okoliščinah in samo začasno, lahko status pripadnika nizozemske vojske dobi tudi oseba, ki nima nizozemskega državljanstva. Sindikalno združevanje v vojski ni dovoljeno.

Pri zaposlovanju poklicnih vojakov se uporabljajo tako pogodbe za določen kot za nedoločen čas. Uporabljajo tako imenovani prilagodljiv sistem kadrovanja, katerega bistvo je, da je vojaška kariera sestavljena iz treh faz. Vsak vojak začne kariero v vojski s prvo fazo, ki obsega osnovno usposabljanje in nekaj let službe, v drugi fazi pa pridobiva specialistično

znanje. Starostna meja za vstop v drugo fazo je trenutno 35 let, vendar se bo v prihodnje prilagajala in ne bo natančno določena. V prvih dveh fazah se pogodbe o zaposlitvi sklepajo za določen čas, v tretji pa se častnikom ponudi pogodba za nedoločen čas, ki lahko traja do izpolnitve pogojev za starostno upokožitev. Odločitev o tem, ali bo posameznik napredoval iz prve v drugo fazo in nato v tretjo, sprejme delodajalec in je odvisna od potreb organizacije in posameznikovih sposobnosti ter motiviranosti za nadaljnji razvoj. Če posameznik ne dosega meril za prehod med fazami, se pogodba prekine.

V Zakonu o vojaških javnih uslužbencih so poleg starostne omejitve, ki je trenutno povprečno 58 let (za pripadnike s činom podpolkovnika in višjimi čini med 60 in 65), določeni tudi drugi razlogi, zaradi katerih se pogodba o zaposlitvi prekine. To so na primer zdravstveni razlogi, varnostni zadržki ali kršitve vojaške discipline.

Za vojaške osebe veljajo izjeme pri zagotavljanju dnevnega in tedenskega počitka, in sicer v primeru operativnih razlogov (MOM), vojaških vaj, zračnega in pomorskega delovanja. V pristojnosti poveljnika je, da odloči o ustreznem počitku, v kolikor je to potrebno in možno, glede na službene potrebe. Po MOM so pripadniki njihove vojske upravičeni do 2,5 dni na mesec na MOM; po 4 mesecih MOM so upravičeni do potovanja v domovino. V času koriščenja dopusta so plačani enako, kot na MOM. Pripadniki ne vlagajo zahtevkov oziroma tožb, zaradi različnega režima zagotavljanja dnevnega oziroma tedenskega počitka na MOM.

Obseg pravic, ki jih imajo pripadniki vojske po odhodu iz organizacije, je odvisen od vzroka njihovega odhoda. Če se je njihova pogodba za določen čas iztekla ali so vojsko zapustili prostovoljno, imajo malo pravic, več jih imajo ob odhodu iz vojske zaradi starostne omejitve. Ministrstvo za obrambo jim pri iskanju druge zaposlitve zunaj vojske lahko pomaga s kariernim svetovanjem, če pa se nekdanji pripadniki vojske ne morejo zaposliti, jim pod posebnimi pogoji poleg mesečne pomoči za nezaposlene pripadajo še dodatne ugodnosti.

Pripadniki vojske, ki morajo oditi iz organizacije zaradi starostnih omejitev, so upravičeni do prejemanja nadomestila v višini 73 odstotkov zadnje plače, in sicer do takrat ko dosežejo starost 65 let, kar je pogoj za starostno upokožitev. To velja le za tiste pripadnike, ki so že v tretji fazi kariere. Nadomestila plačuje Ministrstvo za obrambo, pogoji, ki jih mora izpolnjevati nekdanji pripadnik, da je upravičen do prejemanja nadomestila, pa so določeni v posebnem zakonu.

Poklicni pripadniki vojske so vključeni v obvezno dodatno pokojninsko zavarovanje. Vplačuje se mesečni prispevek, ki je približno 20 odstotkov neobdavčenega mesečnega dohodka, in sicer plača delodajalec 70 odstotkov, zaposleni pa 30. Po 40 letih službe pripadniki vojske prejmejo t. i. kombinirano pokojnino (osnovno pokojnino od države in dodatno pokojnino), ki znaša približno 70 odstotkov zadnje plače. Sorodniki umrlih pripadnikov vojske prav tako prejmejo do 70 odstotkov pokojnine, vendar pod posebej določenimi pogoji.

SLOVAŠKA

Naloge, uporabo, vodenje, odnose, upravljanje, mobilizacijo, pripravo, usposabljanje, mednarodno sodelovanje, sodelovanje v mednarodnih operacijah ter poveljevanje in nadzor Oboroženih sil Slovaške republike podrobneje ureja Zakon o oboroženih silah (2002). Statusne zadeve pripadnikov oboroženih sil in odnose med izvrševanjem državne službe celostno ureja Zakon o državni službi poklicnih vojakov v Oboroženih silah Slovaške

republike (2005), Zakon o socialnem varstvu policistov in vojakov (2002) pa poleg temeljnih določb ureja zdravstveno in nezgodno zavarovanje ter zavarovanje med vojaško službo.

V skladu s slovaško zakonodajo lahko državljani Slovaške in druge članice EU oziroma članice mednarodne organizacije v skupnem interesu na področju obrambe (Nato), katere članice je tudi Slovaška, in ima stalni naslov na območju Slovaške, služi v državni službi na Slovaškem oziroma v slovaških oboroženih silah. Slovaške oborožene sile torej lahko zaposlujejo tudi osebe z dvojnim državljanstvom in tujce.

Poklicni vojaki so glede na delovnopravno ureditev sestavni del državne uprave. Zaposlujejo se za določen čas, od treh do največ šestih let. Kandidat za vojaka ima lahko največ 25 let, za častnika pa 30 let (starostna omejitev ne velja za vojake, ki delujejo v pravni službi ali vojaškem zdravstvu ali so postavljeni na položaj vojaškega duhovnika, športnega trenerja ali glasbenika). Za poklicne pripadnike vojske glede na stopnjo čina veljajo starostne omejitve, po katerih ne morejo več delati v vojaški strukturi. Splošna omejitev je 55 let (razen za že naštete in nekatere druge izjeme). Za častnike z generalskimi čini velja starostna omejitev 57 let. Izjeme pri starostnih omejitvah za poklicne vojake lahko dovoli minister za obrambo. Temeljni pravici pripadnikov po odhodu iz vojske sta pravica do pokojnine in pravica do pokojninskega prispevka za vdove in sirote poklicnih vojakov. Dodatno pokojninsko zavarovanje je za poklicne pripadnike vojske prostovoljno.

Pripadnikom slovaške vojske na MOM pripada dodaten dopust v trajanju 6 dni, če so celo leto na misiji, ki ga lahko koristijo po prihodu iz misije. Plača med dopustom je enaka kot v času opravljanja službe doma.

6 PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic:

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave:

Zakon nima posledic na postopke oziroma poslovanje javne uprave.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

Zakon nima posledic na obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov.

6.2 Presoja posledic na okolje, ki vključuje tudi prostorske in varstvene vidike:

Zakon nima posledic na okolje.

6.2 Presoja posledic na gospodarstvo:

Zakon nima posledic na gospodarstvo.

6.4 Presoja posledic na socialnem področju:

Sprejem zakona bo imel pozitivne učinke na položaj pripadnikov Slovenske vojske, saj bosta s predlaganimi rešitvami v večji meri upoštevani posebnost in zahtevnost vojaškega poklica. Prav tako bo zakon imel pozitivne učinke na zagotavljanje ustrezne skrbi za pripadnike pri opravljanju vojaške službe.

6.5 Presoja posledic na dokumente razvojnega načrtovanja:

Zakon nima posledic na dokumente razvojnega načrtovanja.

6.6 Presoja posledic za druga področja:

Predlog zakona nima posledic za druga področja.

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa:

a) Predstavitev sprejetega zakona:

Ministrstvo bo sprejeti zakon predstavilo na svojih spletnih straneh.

b) Spremljanje izvajanja sprejetega predpisa:

Izvajanje tega zakona bo spremljalo Ministrstvo za obrambo. Metodologija za spremljanje doseganja ciljev ni predvidena.

6.8 Druge pomembne okoliščine, povezane z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona:

/

6.9 Podatek o zunanjem strokovnjaku oziroma pravni osebi, ki je sodelovala pri pripravi predloga zakona (osebno ime in naziv fizične osebe ali firma in naslov pravne osebe):

/

6.10 Znesek plačila, ki ga je oseba iz prejšnje alineje v ta namen prejela:

7 PRIKAZ SODELOVANJA JAVNOSTI PRI PRIPRAVI ZAKONA

Javna objava predloga zakona na podportalu E-demokracija, med katero je bilo mogoče sporočiti mnenja, predloge in pripombe, je trajala _____. V tem času je bil predlog objavljen tudi na spletnih straneh Ministrstva za obrambo.

V času javne razprave je Ministrstvo za obrambo prejelo predloge in pripombe.

Predlog zakona je bil _____predstavljen sindikatom na Ministrstvu za obrambo, _____pa jim je bil poslan v mnenje. Usklajevanja s sindikati so potekala na podlagi 100.b člena Zakona o obrambi, in sicer_____.

8 NAVEDBA, KATERI PREDSTAVNIKI PREDLAGATELJA BODO SODELOVALI PRI DELU DRŽAVNEGA ZBORA IN DELOVNIH TELES

Pri delu Državnega zbora in delovnih teles bodo sodelovali:

- mag. Matej Tonin, minister za obrambo,
- Uroš Lampret, državni sekretar v Ministrstvu za obrambo,
- generalmajor Robert Glavaš, načelnik Generalštaba Slovenske vojske,
- Igor Nered, sekretar, Kabinet ministra,
- mag. Tatjana Didić, vodja Pravne službe Ministrstva za obrambo.

II BESEDILO ČLENOV

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o službi v Slovenski vojski

1. člen

V Zakonu o službi v Slovenski vojski (Uradni list RS, št. 68/07 in 58/08 – ZSPJS-I) se v 2. členu v prvem odstavku besedilo »Zakonom o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 - uradno prečiščeno besedilo; v nadaljnjem besedilu: Zakon o obrambi)« nadomesti z besedilom »zakonom, ki ureja obrambo države (v nadaljnjem besedilu: Zakon o obrambi)«.

2. člen

V 20. členu se za tretjim odstavkom doda nov četrti odstavek, ki se glasi:

»(4) Ministrstvo samostojno izvaja višje vojaško strokovno izobraževanje vojaških oseb. Vojaško izobraževanje kot visokošolsko izobraževanje in podiplomski študij lahko ministrstvo skladno z določbami zakona, ki ureja visokošolsko izobraževanje, izvaja samostojno ali pa v okviru izvajanja skupnega študijskega programa, na podlagi sklenjenega dogovora s posameznim visokošolskim zavodom. Na podlagi sklenjenega dogovora se lahko za potrebe Slovenske vojske v okviru rednih študijskih programov posameznih visokošolskih zavodov izvajajo izbirni vojaški moduli, organizirani kot vojaško izobraževanje in usposabljanje.«.

Dosedanji četrti, peti in šesti odstavek postanejo peti, šesti in sedmi odstavek.

Dosedanji sedmi odstavek se črta.

3. člen

V 21. členu se za prvim odstavkom doda nov drugi odstavek, ki se glasi:

»(2) Slovenska vojska v miru skozi neprekinjena usposabljanja, urjenja in izobraževanja vzdržuje in zagotavlja pripravljenost za opravljanje vseh nalog za obrambo države samostojno in v okviru zavezništva, za izvrševanje obveznosti, ki jih je država sprejela v mednarodnih organizacijah oziroma z mednarodnimi pogodbami, za opravljanje določenih nalog zaščite, reševanja in pomoči ob naravnih in drugih nesrečah ter drugih nalog v skladu z Zakonom o obrambi in tem zakonom.«.

Dosedanji drugi odstavek, ki postane tretji odstavek, se spremeni tako, da se glasi:

»(3) Pripravljenost za izvajanje z zakonom določenih nalog Slovenske vojske zagotavlja v skladu z načrti uporabe, neprekinjenim delovanjem določenih služb in bojnih sistemov, pripravljenostjo določenih poveljstev, enot in služb v skladu s skupnimi načrti obrambe v okviru zavezništva oziroma drugih mednarodnih organizacij v skladu z mednarodnimi pogodbami ter pripravljenostjo za izvajanje nalog v skladu z varnostnimi razmerami na podlagi odločitev pristojnih organov vodenja in poveljevanja.«.

Dosedanji tretji odstavek postane četrti odstavek.

4. člen

V 24. členu se naslov člena spremeni tako, da se glasi:

»24. člen (sodelovanje s policijo in druge naloge)«.

5. člen

V 36. členu se za drugim odstavkom doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

»(3) Na uradni razgovor se lahko najavi pripadnik ali pa ga na razgovor pozove nadrejeni.«.

Za dosedanjim tretjim odstavkom, ki postane četrti odstavek, se doda nov peti odstavek, ki se glasi:

»(5) Za vojaške osebe, ki opravljajo vojaško službo v ministrstvu ali drugem državnem organu se določbe tega zakona glede službene poti uporabljajo smiselno.«.

6. člen

V 38. členu se v prvem odstavku spremeni zadnji stavek tako, da se glasi:

»V skladu z določbami tega člena vojaška oseba vlaga v službenih zadevah tudi druge vloge.«.

Tretji odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(3) Vojaška oseba, ki želi ugovor podati ustno, zaprosi nadrejenega za uradni razgovor. Nadrejeni prošnjo za uradni razgovor sprejme in evidentira.«.

V četrtem odstavku se prvi stavek spremeni tako, da se glasi:

»(4) Nadrejeni mora podrejenega sprejeti na uradni razgovor v petih dneh od dneva, ko je sprejel prošnjo za uradni razgovor.«.

Za četrtem odstavkom se doda nov peti odstavek, ki se glasi:

»(5) Vsebina uradnega razgovora se evidentira in zapiše.«.

Dosedanja peti in šesti odstavek postaneta šesti in sedmi odstavek.

7. člen

V 39. členu se drugi odstavek črta.

Dosedanji tretji odstavek postane drugi odstavek.

8. člen

V 40. členu se v drugem odstavku spremenita zadnja dva stavka tako, da se glasita:

»Prošnja za uradni razgovor se ustrezno evidentira. Višje nadrejeni mora vojaško osebo sprejeti na uradni razgovor v petih dneh od dneva, ko je sprejel prošnjo za uradni razgovor.«.

V četrtem odstavku se prvi stavek črta.

9. člen

V 44. členu se besedna zveza »v treh letih« nadomesti z besedno zvezo »v petih letih«.

10. člen

V 49. členu se šesti do štirinajsti odstavek spremenijo tako, da se glasijo:

» (6) Ustrezna izobrazba za vojaka petega kariernega razreda je najmanj srednja poklicna izobrazba. Vojak s srednjo poklicno izobrazbo lahko po opravljenem osnovnem vojaškem usposabljanju opravlja tudi naloge na formacijskih dolžnostih vojaka, za katere se zahteva srednja splošna ali srednja strokovna izobrazba.

(7) Ustrezna izobrazba za podčastnike petega kariernega razreda je najmanj srednja splošna ali srednja strokovna izobrazba, za podčastnike četrtega kariernega razreda najmanj višja strokovna izobrazba, za podčastnike tretjega in drugega kariernega razreda pa najmanj izobrazba, pridobljena po študijskem programu prve stopnje, oziroma izobrazba, ki ustreza ravni izobrazbe, pridobljene po študijskih programih prve stopnje, v skladu z zakonom, ki ureja slovensko ogrodje klasifikacij (7. raven).

(8) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka se lahko za podčastnike tretjega in drugega kariernega razreda določi kot pogoj najmanj višja izobrazba, pridobljena v sistemu visokošolskega izobraževanja po višješolskih programih, sprejetih pred 1. januarjem 1994, in ustrezno število let delovnih izkušenj, za kar natančneje kriterije določi vlada z uredbo.

(9) Ustrezna izobrazba za častnike do čina podpolkovnik je najmanj izobrazba, pridobljena po študijskem programu prve stopnje, oziroma izobrazba, ki ustreza ravni izobrazbe, pridobljene po študijskih programih prve stopnje, v skladu z zakonom, ki ureja slovensko ogrodje klasifikacij (7. raven).

(10) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka se lahko za častnike do čina podpolkovnik določi kot pogoj najmanj višja izobrazba, pridobljena v sistemu visokošolskega izobraževanja po višješolskih programih, sprejetih pred 1. januarjem 1994, in ustrezno število let delovnih izkušenj, za kar natančneje kriterije določi vlada z uredbo.

(11) Ustrezna izobrazba za častnike od čina polkovnik in višje je najmanj izobrazba, pridobljena po študijskem programu druge stopnje, oziroma izobrazba, ki ustreza ravni izobrazbe, pridobljene po študijskih programih druge stopnje, v skladu z zakonom, ki ureja slovensko ogrodje klasifikacij (8. raven).

(12) Ustrezna izobrazba za nižje vojaške uslužbence I. razreda je najmanj srednja poklicna izobrazba, za vojaške uslužbence od II. do V. razreda najmanj srednja splošna ali srednja strokovna izobrazba in za vojaške uslužbence od VI. do VIII. razreda najmanj višja strokovna izobrazba oziroma 6. raven, v skladu z zakonom, ki ureja slovensko ogrodje klasifikacij.

(13) Ustrezna izobrazba za višje vojaške uslužbence od IX. do XIII. razreda je najmanj izobrazba, pridobljena po študijskem programu prve stopnje, oziroma izobrazba, ki ustreza

ravni izobrazbe, pridobljene po študijskih programih prve stopnje, v skladu z zakonom, ki ureja slovensko ogrodje klasifikacij (7. raven).

(14) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka se lahko za višje vojaške uslužbence od IX. do XIII. razreda določi kot pogoj najmanj višja izobrazba, pridobljena v sistemu visokošolskega izobraževanja po višješolskih programih, sprejetih pred 1. januarjem 1994, in ustrezno število let delovnih izkušenj, za kar natančneje kriterije določi vlada z uredbo.«.

Za dosedanjim štirinajstim odstavkom se dodajo novi petnajsti do dvaindvajseti odstavek, ki se glasijo:

»(15) Ustrezna izobrazba za višje vojaške uslužbence XIV. in XV. razreda je najmanj izobrazba, pridobljena po študijskem programu druge stopnje, oziroma izobrazba, ki ustreza ravni izobrazbe, pridobljene po študijskih programih druge stopnje, v skladu z zakonom, ki ureja slovensko ogrodje klasifikacij (8. raven).

(16) Kandidatu, ki je uspešno opravil katero izmed oblik vojaškega izobraževanja in usposabljanja oziroma posamezno fazo po drugih ali prejšnjih programih oziroma predpisih ali odslužil vojaški rok, se prizna primerljiva oblika ali dokončana faza vojaškega izobraževanja in usposabljanja. Za priznanje vojaškega izobraževanja in usposabljanja se lahko predhodno odredi opravljanje manjkajočih vsebin, skladno s programom.

(17) Osnovno vojaško izobraževanje in usposabljanje za častnike in podčastnike ter osnovno usposabljanje za delo v vojski za vojaške uslužbence se štejejo za opravljeno obvezno usposabljanje za imenovanje v naziv. V programe osnovnega vojaškega izobraževanja in usposabljanja za častnike in podčastnike ter osnovnega usposabljanja za delo v vojski za vojaške uslužbence morajo biti smiselno vključene vsebine, ki jih zakon določa za obvezno usposabljanje javnih uslužbencev za imenovanje v naziv. Uspešno opravljeno osnovno vojaško usposabljanje za vojaka šteje kot pogoj za poklicno delo v Slovenski vojski, zato kandidatom ni treba opravljati drugih usposabljanj ali izpolnjevati pogojev, določenih v zakonu, ki ureja sistem javnih uslužbencev za imenovanje v naziv.

(18) Kandidat, ki je uspešno opravil osnovno vojaško izobraževanje in usposabljanje za častnike in podčastnike, organizirano kot višješolsko izobraževanje ali izobraževanje, pridobljeno po študijskem programu prve stopnje, oziroma izobrazbo, ki ustreza ravni izobrazbe, pridobljeno po študijskih programih prve oziroma druge stopnje, v skladu z zakonom, ki ureja slovensko ogrodje klasifikacij (7. in 8. raven), sklene pogodbo o zaposlitvi brez pogojev, določenih v drugem odstavku 92. člena Zakona o obrambi. Stažiranje v Slovenski vojski se šteje v pripraviško dobo.

(19) Kandidatu, ki sklene pogodbo o zaposlitvi za poklicno opravljanje vojaške službe, se v pripraviško dobo šteje tudi čas stažiranja v vojaških enotah med šolanjem oziroma študijem.

(20) Vojaške osebe ne morejo samostojno opravljati formacijskih dolžnosti, dokler ne opravijo predpisanega vojaškega izobraževanja in usposabljanja iz tretjega odstavka 92. člena Zakona o obrambi.

(21) Vlada lahko na predlog ministra določi, da se vojaškim osebam ob prvi sklenitvi pogodbe o zaposlitvi za najmanj pet let in po vsakem končanem letu opravljanja vojaške službe v času sklenjene pogodbe o zaposlitvi ali za popolnitev začasne enote oziroma druge sestave, zlasti za opravljanje vojaške službe izven države, izplača posebna denarna nagrada, ki se lahko izplača v več delih.

(22) Pravico do prerazporeditve in do odpravnine po izteku pogodbe o zaposlitvi, v skladu s 93. členom Zakona o obrambi, imajo tudi vojaški uslužbenci.«.

11. člen

V 50. členu se v prvem odstavku črta beseda »dvakratni«.

V drugem odstavku se zadnji stavek spremeni tako, da se glasi: »Pogodba o službi v rezervni sestavi vojske se sklene za najmanj 5 let oziroma najmanj za čas štipendiranja.«.

Za četrtem odstavkom se doda nov peti odstavek, ki se glasi:

»(5) Ministrstvo lahko krije stroške pridobitve srednje poklicne oziroma srednje strokovne izobrazbe kandidatu, ki je sklenil pogodbo o prostovoljnem služenju vojaškega roka. Kandidat mora po končanem šolanju skleniti pogodbo o zaposlitvi v stalni sestavi vojske kot vojak za najmanj 10 let. V ta namen ministrstvo s posameznim javnim vzgojno-izobraževalnim zavodom sklene ustrezno pogodbo, s katero opredelita izvedbo izobraževalnega programa ter stroške izvajanja.«.

Dosedanji peti, šesti in sedmi odstavek postanejo šesti, sedmi in osmi odstavek.

Dosedanji osmi odstavek, ki postane deveti odstavek, se spremeni tako, da se glasi:

»(9) Minister podrobneje uredi kritje stroškov iz petega odstavka ter štipendiranje za delo v vojski oziroma za službo v rezervni sestavi vojske.«.

12. člen

V 51. členu se za drugim odstavkom doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

»(3) Za določene formacijske dolžnosti, ki jih opravljajo vojaki, podčastniki v petem kariernem razredu in častniki v tretjem kariernem razredu, lahko minister na predlog načelnika generalštaba izjemoma določi, da se te dolžnosti opravljajo v največ treh nazivih.«.

Dosedanji tretji odstavek postane četrti odstavek.

13. člen

53. člen se spremeni tako, da se glasi:

»53. člen

(delovni čas, odmor in počitek pri opravljanju vojaške službe izven države)

(1) Delovni čas pripadnikov pri opravljanju vojaške službe izven države je lahko enakomerno ali neenakomerno razporejen ne glede na določbe predpisov o časovnih omejitvah dnevne, tedenske ali mesečne delovne obveznosti, odmora, dnevnega ali tedenskega počitka ter dela preko polnega delovnega časa. O razporeditvi delovnega časa med opravljanjem vojaške službe izven države odloča nadrejeni poveljnik.

(2) Delovni čas pripadnikov, ki so napoteni na opravljanje vojaške službe izven države v skupna ali druga poveljstva in enote ter v organe, predstavništva ali službe mednarodnih organizacij, se odredi glede na pravila, ki veljajo za druge pripadnike v teh poveljstvih, enotah in mednarodnih organizacijah.

(3) Ne glede na določbe drugih zakonov in predpisov, ki urejajo pravico do tedenskega počitka, se pripadniku pri opravljanju nalog v mednarodni operaciji in misiji tedenski počitek zagotavlja kot posebni dopust, v trajanju in na način, kot je to opredeljeno v tem členu.

(4) Pripadnik ima v obdobju sedmih zaporednih dni opravljanja nalog v mednarodni operaciji in misiji pravico do počitka v trajanju enega dneva posebnega dopusta. Posebni dopust se med opravljanjem vojaške službe v mednarodni operaciji in misiji izrabi po odločitvi nadrejenega poveljnika in skladno s potrebami službe. Pripadnik posební dopust, ki ga ni mogel izrabiti v času opravljanja vojaške službe v mednarodni operaciji in misiji, izrabi neposredno po vrnitvi iz mednarodne operacije in misije oziroma najpozneje v dveh mesecih po prihodu iz mednarodne operacije in misije.

(5) Če pripadnik izrabi posebni dopust po prihodu iz mednarodne operacije in misije, je upravičen do nadomestila plače v višini plače za delo v Republiki Sloveniji.

(6) Ne glede na določbe drugih zakonov in predpisov, ki urejajo počitek med zaporednima delovnima dnevoma (dnevni počitek), se pripadniku pri opravljanju nalog v mednarodni operaciji in misiji, v primeru nujnih in neodločljivih nalog, zagotavlja pravica do počitka v takšnem trajanju, ki je po oceni nadrejenega poveljnika in glede na potrebe izvajanja nalog ter v obsegu kot to dopuščajo razmere, ustrezen in nujen za zagotovitev varnosti in zdravja pripadnika.

(7) Pri opravljanju vojaške službe izven države je opravljanje dela brez upoštevanja določb o časovnih omejitvah dnevne, tedenske ali mesečne delovne obveznosti, odmora, dnevnega in tedenskega počitka ter dela preko polnega delovnega časa upoštevano pri določitvi plače.«.

14. člen

V 57. členu se v tretjem odstavku spremeni zadnji stavek tako, da se glasi:

»V primeru predčasne odpovedi pogodbe o zaposlitvi zaradi razlogov na strani vojaške osebe, vključno v primeru sporazumnega prenehanja delovnega razmerja, ali v primeru da vojaška oseba ne izpolni obveznosti iz pogodbe o izobraževanju, mora povrniti sorazmerni del stroškov izobraževanja ali usposabljanja, pri čemer se za stroške vojaškega izobraževanja ali usposabljanja vojaške osebe štejejo neposredni stroški izvedbe izobraževanja ali usposabljanja, vendar največ v višini štirikratnika povprečne zadnje mesečne bruto plače v Republiki Sloveniji, ugotovljene po uradnih statističnih podatkih ob sklenitvi pogodbe iz prejšnjega odstavka.«.

15. člen

V 58. členu se za tretjim odstavkom dodajo novi četrty, peti in šesti odstavek, ki se glasijo:

»(4) Vojaškim osebám pripada dodatek v višini 4% povprečne zadnje mesečne bruto plače v Republiki Sloveniji, ugotovljene po uradnih statističnih podatkih, zaradi prepovedi stavke, skladno z Zakonom o obrambi.

(5) Poškodba, ki jo pripadnik utrpi na redni poti od stanovanja do delovnega mesta ali nazaj, se šteje kot poškodba pri delu.

(6) Pripadnik iz prejšnjega odstavka, ki je odsoten z dela zaradi poškodbe, za čas odsotnosti prejme 100 odstotno nadomestilo plače. V primeru odsotnosti z dela nad 30 dni, ministrstvo izplača nadomestilo plače v breme obveznega zdravstvenega zavarovanja, medtem ko razliko do 100 odstotnega nadomestila plače, ki je zdravstveno zavarovanje ne krije, izplača iz lastnih sredstev.«.

16. člen

V 60. členu se za četrtim odstavkom doda nov peti odstavek, ki se glasi:

»(5) Vojaški osebi, ki je odsotna z dela zaradi poškodbe pri delu ali poklicne bolezni, pravice iz poklicnega zavarovanja ne mirujejo. Prispevke za poklicno zavarovanje v tem času plača ministrstvo po stopnji, ki velja na dan nastanka obveznosti za plačilo prispevkov. Ne glede na določbe zakona, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje, je osnova za prispevke nadomestilo iz naslova zdravstvenega zavarovanja, ki ga ministrstvo izplačuje v breme nosilca zdravstvenega zavarovanja.«.

17. člen

V 61. členu se četrti odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(4) Vlada lahko na predlog ministra odloči, da se izplača posebna denarna nagrada vojaškim osebam, ki podaljšajo pogodbo o zaposlitvi, po vsakem končanem letu opravljanja vojaške službe.«.

18. člen

V 68. členu se za četrtim odstavkom dodata nova peti in šesti odstavek, ki se glasita:

»(5) Vojaški osebi se lahko odpove pogodba o zaposlitvi, če po njeni razrešitvi z dolžnosti načelnika Generalštaba Slovenske vojske preneha potreba po opravljanju njenega dela v Slovenski vojski oziroma če je ni možno razporediti na ustrezna dela v ministrstvu ali v drugem državnem organu, in če ji do izpolnitve pogojev za pridobitev pravice do starostne pokojnine manjka manj kot 5 let.

(6) Vojaška oseba iz prejšnjega odstavka tega člena, ki uveljavi pravico do dokupa zavarovalne dobe skladno s tem členom, se lahko upokoji predčasno brez znižanja pokojnine, ne glede na določbe zakona, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje.«.

19. člen

V 76. členu se v prvem odstavku na koncu sedme alineje pika nadomesti s podpičjem in doda nova osma alineja, ki se glasi:

»- klubsko in drugo dejavnost.«.

Sedmi odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(7) Način izvajanja posameznih pravic celostne skrbi podrobneje uredi minister.«.

20. člen

V 77. členu se v prvem odstavku spremeni četrta alineja tako, da se glasi:

»- zagotovitev prednostne zdravstvene obravnave ob poškodbah ali bolezni pri delu med vojaško službo;«.

21. člen

V 78. členu se v drugem odstavku v prvem stavku besedna zveza »prednostnega zdravljenja« nadomesti z besedno zvezo »prednostne zdravstvene obravnave« in beseda »oskrbe« nadomesti z besedo »obrnave«. V drugem stavku se besedna zveza »prednostnega zdravljenja« nadomesti z besedno zvezo »prednostne zdravstvene obravnave«.

V tretjem odstavku se v prvem in drugem stavku besedna zveza »prednostno zdravljenje« nadomesti z besedno zvezo »prednostna zdravstvena obravnava«.

22. člen

79. člen se spremeni tako, da se glasi:

» 79. člen

(psihološka pomoč)

(1) Psihološka pomoč se pripadnikom in njihovim družinskim članom zagotavlja v primeru duševne stiske ne glede na vrsto ali obliko opravljanja vojaške službe.

(2) Psihološka pomoč obsega dejavnosti kot so psihološko svetovanje, razbremenilni razgovori, psihoterapevtska dejavnost, individualne in skupinske psihološke krizne intervencije, zagotavljanje stalne psihološke pomoči preko telefona in psihoedukacija.«.

23. člen

80. člen se spremeni tako, da se glasi:

»80. člen

(socialno-varstvena oskrba)

(1) Socialno varstvo pripadnikov in njihovih družinskih članov obsega socialno pomoč pri prepoznavanju in opredelitvi socialne stiske in težave, oceno možnih rešitev ter seznanitev z možnimi oblikami socialno varstvenih storitev v skladu z zakonom, ki ureja socialno varstvo.

(2) Socialna pomoč se izvaja v obliki svetovanja in pomoči pripadnikom pri reševanju težav, ki jih imajo v zvezi z delom v delovni sredini in prenehanju delovnega razmerja, pomoči pri uveljavljanju pravic iz zdravstvenega, pokojninskega in invalidskega zavarovanja ter otroškega in družinskega varstva.

(3) Pravice iz prvega odstavka pripadajo pripadnikom stalne sestave, drugim pripadnikom pa le, če so napoteni na opravljanje vojaške službe izven države ali po razglasitvi izrednega ali vojnega stanja.

(4) Pripadnik ima pravico do pomoči pri selitvi s prevoznimi sredstvi in moštvo. O tem odloča poveljnik bataljona, njemu enake ali višje enote.

(5) Pripadnik ima pravico do najema službenega stanovanja in pravico do znižane neprofitne najemnine za službeno stanovanje oziroma do subvencioniranja dela najemnine v višini, ki jo določi vlada na predlog ministra, če se preseli v stanovanje, ki ni oddaljeno več kot 20 km od kraja opravljanja vojaške službe. Pripadnik ima pravico do subvencioniranja dela najemnine še eno leto, če je zaradi službenih potreb razporejen na opravljanje vojaške službe v drug kraj in če se ne preseli v drugo stanovanje, za katero bi lahko uveljavljal subvencioniranje najemnine.

(6) Pripadnik, ki je v Slovenski vojski zaposlen več kot 10 let in je več kot 3 leta najemnik službenega stanovanja, lahko zaprosi za odkup tega stanovanja, če to stanovanje najemniku in družinskim članom najemnika, ki živijo z njim v skupnem gospodinjstvu, pomeni edino stanovanje.

(7) Pripadnik, ki je do upokojitve delal na ministrstvu, lahko zaprosi za podaljšanje najemne pogodbe za službeno stanovanje za nedoločen čas oziroma odkup takega stanovanja, če to stanovanje njemu in njegovim družinskim članom, ki živijo z njim v skupnem gospodinjstvu pomeni edino stanovanje.

(8) Ne glede na predpise, ki urejajo stvarno premoženje države, se prodaja stanovanj iz šestega in sedmega odstavka tega člena ter tretjega odstavka 87. člena tega zakona izvede s sklenitvijo neposredne pogodbe z upravičencem za odkup.

(9) Minister predpiše podrobnejše pogoje in način izvajanja pravic iz petega do osmega odstavka tega člena ter 87. člena tega zakona.«.

24. člen

V 85. členu se naslov spremeni tako, da se glasi:

»85. člen (klubski in druga dejavnost)«.

25. člen

V 86. členu se tretji odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(3) Stroški pogreba in enkratna denarna pomoč iz prvega odstavka tega člena pripada družinskim članom tudi, če pripadnik izgubi življenje na poti na delo in z dela.«.

26. člen

V 88. členu se v prvem odstavku na koncu pete alineje pika nadomesti s podpičjem in dodata novi šesta in sedma alineja, ki se glasita:

»- prednost pri vpisu v javni vrtec, zasebni vrtec s koncesijo in zasebni vrtec, ki se financira iz občinskega proračuna;

- povračilo stroškov javnega vrtca, zasebnega vrtca s koncesijo ali zasebnega vrtca, ki se financira iz občinskega proračuna.«.

27. člen

Za 89. členom se doda nov 89.a člen, ki se glasi:

»89.a člen

(pravice nezaposlenega zakonca)

(1) Nezaposlenega zakonca pripadnika, ki je na delu v tujini, se prostovoljno vključi v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje, če z njim biva v tujini, in je bil do odhoda v tujino v delovnem razmerju, samozaposlen ali prijavljen na zavodu za zaposlovanje več kot šest mesecev. Prostovoljna vključitev v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje se, ne glede na določbe zakona, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje, šteje kot pokojninska doba brez dokupa. Sredstva za plačilo in revalorizacijo prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, zavarovanje za starševsko varstvo in zavarovanje za primer brezposelnosti se zagotovijo v proračunu. V proračunu se zagotovijo sredstva za plačilo prispevkov tudi za obvezno zdravstveno zavarovanje zakonca iz prvega stavka tega odstavka, če je na podlagi zakona, ki ureja obvezno zdravstveno zavarovanje, zdravstveno zavarovan kot oseba s stalnim prebivališčem v Republiki Sloveniji, ki ne izpolnjuje pogojev za zavarovanje iz drugega naslova.

(2) Zakonec pripadnika iz prejšnjega odstavka, ki s pripadnikom biva v tujini, ima za čas bivanja s pripadnikom v tujini, v skladu z zakonom, ki ureja delovna razmerja, pravico do suspenza pogodbe o zaposlitvi. Med suspenzom pogodbe o zaposlitvi mirujejo pogodbene in druge pravice ter obveznosti iz delovnega razmerja, ki so neposredno vezane na opravljanje dela. Med suspenzom pogodbe o zaposlitvi delodajalec ne sme odpovedati pogodbe o zaposlitvi, razen če so podani razlogi za izredno odpoved ali če je uveden postopek za prenehanje delodajalca.«.

28. člen

V 90. členu se v prvem odstavku tretja alineja spremeni tako, da se glasi:

»- pravico do posebnega dopusta, v skladu z merili iz četrtega odstavka 53. člena tega zakona oziroma kakor je predvideno z odločitvijo o napotitvi na opravljanje vojaške službe izven države;«.

Za drugim odstavkom se doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

»(3) Ožjim družinskim članom pripadnika, ki se je med opravljanjem del in nalog v mednarodni operaciji in misiji poškodoval oziroma ponesrečil ali zbolel tako, da je resno ogroženo njegovo življenje, zaradi česar njegova vrnitev v Republiko Slovenijo ni mogoča, se lahko omogoči brezplačen obisk pripadnika v mednarodni operaciji in misiji, v kolikor razmere na območju operacije to omogočajo. Za ožje družinske člane se lahko izvede tudi transport z vojaškim prevozom in nastanitvijo v vojaških objektih na območju mednarodne operacije in misije, v kolikor je to mogoče. Pogoje in način izvajanja te pravice podrobneje uredi minister.«.

29. člen

V 91. členu se v tretjem odstavku v zadnjem stavku besedna zveza »pet let« nadomesti z besedno zvezo »eno leto«.

30. člen

V 92. členu se tretji odstavek črta.

Dosedanji četrti do osmi odstavek postanejo tretji do sedmi odstavek.

PREHODNE IN KONČNA DOLOČBA

31. člen

(uskladitev predpisov)

(1) Vlada v šestih mesecih od uveljavitve tega zakona z njim uskladi Uredbo o posebnih denarnih nagradah ob sklenitvi in podaljšanju pogodbe o zaposlitvi v Slovenski vojski (Uradni list RS, št. 73/19), Uredbo o plačah in drugih prejemkih pripadnikov Slovenske vojske pri izvajanju obveznosti, prevzetih v mednarodnih organizacijah oziroma z mednarodnimi pogodbami (Uradni list RS, št. 67/08, 98/10, 41/12, 41/13, 47/13, 96/14, 98/15, 25/17, 12/18 in 20/19) in Pravila službe v Slovenski vojski (Uradni list RS, št. 84/09).

(2) Minister v šestih mesecih od uveljavitve tega zakona z njim uskladi Pravilnik o štipendiranju v Slovenski vojski (Uradni list RS, št. 50/08, 89/09, 53/17, 30/19 in 93/20).

(3) Minister v šestih mesecih od uveljavitve tega zakona izda predpise iz spremenjenega sedmega odstavka 76. člena, novega petega do osmega odstavka 80. člena in 87. člena ter novega tretjega odstavka 90. člena zakona.

32. člen

(uporaba določb glede delovnega časa, odmora in počitka pri opravljanju vojaške službe izven države)

Določbe spremenjenega 53. člena se glede delovnega časa, odmora in počitka pri opravljanju vojaške službe izven države, uporabljajo od prve napotitve pripadnikov na mednarodne operacije in misije po uveljavitvi tega zakona.

33. člen

(uporaba določb glede vračila stroškov vojaškega izobraževanja ali usposabljanja)

Določbe spremenjenega 57. člena se uporabljajo tudi za že sklenjene pogodbe o vojaškem izobraževanju ali usposabljanju, če so za vojaško osebo ugodnejše, kar se uredi z aneksom k pogodbi.

34.

(začetek veljavnosti)

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III OBRAZLOŽITEV ČLENOV

K 1. členu

Zakon o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) v nadaljnjem besedilu: ZObr), ki ureja vprašanja v zvezi z vojaško službo ali delom v Slovenski vojski, je bil v prvem odstavku 2. člena Zakona o službi v Slovenski vojski (Uradni list RS, št. 68/07 in 58/08 – ZSPJS-I; v nadaljnjem besedilu: ZSSloV ali zakon) naveden z uradnim imenom in navedbo objav v Uradnem listu. S predlagano spremembo se bo ZObr navedel le opisno, kar je tudi skladno z Nomotehničnimi smernicami.

K 2. členu:

Z novim četrtem odstavkom 20. člena se širi možnost izvajanja višje izobrazbe tudi za nižje vojaške uslužbence in vojake. ZObr v petem odstavku 64. člena določa samo možnost samostojnega organiziranja višje strokovnega izobraževanja podčastnikov.

S predlagano spremembo, da ministrstvo samostojno izvaja višje vojaško strokovno izobraževanje vojaških oseb, se ustvarja pravna podlaga za izvedbo višješolskega študija ne samo za podčastnike, ampak širše za vojaške osebe. v petem odstavku 64. člena omenja le možnost samostojnega organiziranja višjestrokovnega izobraževanja podčastnikov. Z novo dikcijo se želi doseči, da bi bil višješolski študij v bodoče dostopen tudi vojaškim uslužbencem in vojakom.

Skladno z devetim odstavkom 49. člena ZSSloV, po sprejemu predlagane spremembe bo to dvanajsti odstavek 49. člena, je ustrezna stopnja izobrazbe za nižje vojaške uslužbence I. razreda najmanj srednja poklicna izobrazba, od II. do V. razreda najmanj srednja splošna ali srednja strokovna izobrazba in od VI. do VIII. razreda najmanj višja strokovna izobrazba. Nižji vojaški uslužbenci za opravljanje svojih dolžnosti potrebujejo dodatna strokovna znanja, ki jih bodo lahko pridobili tudi s študijem na višješolskem študijskem programu Višje vojaške strokovne šole in ki bo zasnovan v obliki izbirnih modulov, preko katerih bodo lahko pridobili znanja s področij kot so informatika, mehatronika, strojništvo, logistika, bionika. Pridobivanje navedenih znanj je nujni predpogoj za oblikovanje posameznih specialističnih dolžnosti, ki jih v določenem delu zasedajo tudi nižji vojaški uslužbenci. Z navedeno spremembo bo poleg pridobivanja specialističnih znanj za formacijske dolžnosti, ki so potrebna za delovanje vojske, podobno kot za podčastnike, omogočen nadaljnji karierni razvoj tudi za nižje vojaške uslužbence. Slovenska vojska (v nadaljnjem besedilu: SV) za izobraževanje določenih specialistov namenja visoka finančna sredstva. Z navedeno spremembo bo omogočeno, da pripadniki pridobijo dodatna specialistična znanja s študijem v okviru nedavno ustanovljene Višje vojaške strokovne šole, saj je bilo to sedaj omejeno le na kandidate za podčastnike, s čimer je v razmerju do možnosti za izobraževanje nižjih vojaških uslužbencev prišlo do neenakosti pri možnosti pridobitve splošno priznane izobrazbe, ki bo na ta način odpravljena.

Prav tako bo predlagana sprememba omogočala, da v višješolski študij kot študente vključimo vojake pred izstopom iz sistema, saj bodo s tem pridobili dodatna strokovna znanja in s tem boljše pogoje za zaposljivost po 45. letu. Z znanji s področij informatike, mehatronike, strojništva, logistike ali bionike bodo zaposljivi tudi na teh poklicnih področjih, ne samo na vojaškem. ZObr še vedno ohranja pravico do usposobitve za civilni poklic za

vojaške osebe vključno z vojaki, saj ne bo možno vsem vojakom po dopolnjenem 45. letu zagotoviti razporeditev na t.i. specialistične dolžnosti v formacijah SV. Na navedeni način bo ministrstvo lahko zagotovilo izpolnjevanje te pravice v okviru lastnega sistema izobraževanja in s tem tudi ustvarilo dodaten prihranek finančnih sredstev, ki bi jih sicer ministrstvo namenilo za šolanja teh pripadnikov v okviru javnega sistema izobraževanja.

S predlagano spremembo se ustvarja tudi pravna podlaga, da bi lahko v SV visokošolski in podiplomski študij izvajali samostojno ali v okviru izvajanja skupnih programov, skupaj z drugim visokošolskim zavodom, v vsakem primeru pa skladno z zahtevami Zakona o visokem šolstvu (Uradni list RS, št. 32/12 – uradno prečiščeno besedilo, 40/12 – ZUJF, 57/12 – ZPCP-2D, 109/12, 85/14, 75/16, 61/17 – ZUPŠ, 65/17 in 175/20 – ZIUOPDVE; v nadaljnjem besedilu: Zakon o visokem šolstvu). V primeru, da bi šlo za izvedbo skupnega programa s posameznim visokošolskim zavodom, bi se sklenil dogovor (v katerem bi se opredelilo obseg izvedbe programa, stroški, oblika diplome idr.). Bolj jasno se s predlagano spremembo tudi določi možnost izvajanja t. i. vojaškega modula v okviru rednih študijskih programov, ki je sedaj v petem odstavku 64. člena ZObr določen dokaj nejasno. Izvedba skupnih programov je v Zakonu o visokem šolstvu določena na način, da jo izvajata dva akreditirana visokošolska zavoda. Torej je ustanovitev in akreditacija visokošolskega zavoda pogoj tako v primeru samostojnega kot tudi skupnega izvajanja posameznega študijskega programa.

V Republiki Sloveniji je SV edini nosilec razvoja vojaškega znanja, vojaških ved in s tem vojaškega poklica. Zato je nujno potrebno sistematično razvijanje vojaških znanstvenih disciplin z ustreznimi nosilci, ki se bodo vključevali v javno mednarodno izobraževalno in znanstveno raziskovalno dejavnost z vojaškega področja ter po „bolonjski“ akreditaciji izobraževalnih programov za častnike. Klasifikacija Klasius P-16 uvršča področje vojaštva in obrambe v področje 103, Varnost države, ljudi in premoženja. Podpodročje 1031 pa so neposredno Vojaške vede. Na tem področju v Republiki Sloveniji še ni akreditirane institucije. Univerze so pri akreditaciji programov avtonomne in jim ni mogoče odrediti, kateri program naj akreditirajo, torej jim ni mogoče z zakonom določiti, naj akreditirajo in izvajajo program Vojaške vede. Do sedaj tega univerze niso vzpostavile, ker nimajo predavateljskega in raziskovalnega kadra, saj je ta praviloma v SV. Vzpostavitev takšne institucije je nacionalnega pomena in s samostojnim visokošolskim zavodom bi pridobili prav to. Samostojni vojaški visokošolski zavod bo omogočal aktivno vključevanje v nacionalno in mednarodno izobraževalno in znanstveno raziskovalno skupnost (in obratno), tako učiteljev kot študentov ter uvrstitev častniškega poklica v slovenski bolonjski izobraževalni sistem kot enakopravnega drugim.

Izobraževanje kandidatov za častnike je po sedanjem sistemu urejeno v obliki internega izobraževanja, ki poteka na Centru vojaških šol v okviru SV. V to izobraževanje se napotijo kandidati za častnike po končanem študiju v javnem izobraževalnem sistemu (najmanj 1. bolonjske stopnje). Po 15/17 mesecih izobraževanja znotraj SV postanejo častniki – poveljniki vodov, ki pa so stari 28 in več let, kar je bistveno previsoka starost za začetno častniško dolžnost.

Rešitev za to, da bi SV pridobila čim mlajše častnike z različnimi strokovnimi znanji, je akreditacija študijskega programa z vojaškimi vsebinami (6. semester) na 1. bolonjski stopnji. Fakultete bi obstoječe študijske programe v sodelovanju s SV preoblikovale na tak način, da bi v zadnji semester dodale nabor predmetov iz vojaškega modula. Programi bi bili

zasnovani za področje 1031 (vojaško usposabljanje, obrambne študije, vojaške vede, nacionalna varnost, teorija vojne) tako za družboslovne kot naravoslovne vsebine. Po tem modelu bi sodelovali tako s fakultetami, univerzami, kakor tudi s samostojnimi visokošolskimi zavodi.

Dosedanji interni sistem nadaljevalnega vojaškega izobraževanja se v Centru vojaških šol izvaja v okviru Poveljniško štabne šole kot so štabni, višje štabni in generalštabni tečaj. S predlogom za oblikovanje vojaške podiplomske šole se želi zadržati obstoječi interni izobraževalni sistem, istočasno pa bi se omenjeni tečaji, z določenimi vsebinskimi programskimi spremembami, integrirali v javni študijski program pridobivanja 2. in 3. bolonjske stopnje. Prav s tem namenom je potrebno akreditirati lastno izobraževalno institucijo, študijski program ter habilitirati učitelje.

Črta se sedanji sedmi odstavek, ki se ga zaradi njegove vsebine umesti v 21. člen.

K 3. členu:

V nov drugi odstavek 21. člena se prenese v manjšem delu spremenjen sedaj veljavni sedmi odstavek 20. člena, saj po vsebini smiselno bolj sodi v 21. člen zakona, ki ureja pripravljenost in vojaško obrambo. V novem drugem odstavku je sedaj določeno, da SV v miru skozi neprekinjena usposabljanja, urjenja in izobraževanja vzdržuje in zagotavlja pripravljenost za opravljanje vseh nalog za obrambo države samostojno in v okviru zavezništva, za izvrševanje obveznosti, ki jih je država sprejela v mednarodnih organizacijah oziroma z mednarodnimi pogodbami, za opravljanje določenih nalog zaščite, reševanja in pomoči ob naravnih in drugih nesrečah ter drugih nalog v skladu z ZObr in tem zakonom. Uporabljena (spremenjena) dikcija izhaja iz Vojaške doktrine, Srednjeročnega obrambnega programa in drugih dokumentov kot poslanstvo SV.

Dosedanji drugi odstavek postane tretji odstavek, v katerem se odpravita termina zahtevana in potrebna pripravljenost (kar se ureja v ZObr), sicer vsebina odstavka ostaja enaka kot v veljavnem zakonu. Na ta način, s črtanjem pridevnikov »zahtevana in potrebna«, se termin pripravljenosti v ZSSloV uskladi s terminom pripravljenost, kot je ta določena v ZObr (37. člen). ZObr namreč določa da so naloge SV zagotavljanje potrebne ali zahtevane pripravljenosti, medtem ko sedaj veljavni ZSSloV govori o zagotavljanju potrebne in zahtevane pripravljenosti. Pripravljenost je samo ena, in sicer skladno z ZObr pomeni stanje, ki odraža njeno sposobnost za izvrševanje z zakonom predpisanih nalog v miru in v vojni, tako da ne more biti nikakor drugače zahtevana.

K 4. členu:

Spreminja se samo naslov člena v »sodelovanje s policijo in druge naloge«, saj iz besedila člena izhaja, da SV sodeluje s policijo pri varovanju državne meje, pri varovanju določenih objektov ali območij ter izvajanju drugih nalog, in pri tem ne gre (le) za podporo.

K 5. členu:

S predlogom se uredi, da lahko na uradni razgovor, zaradi službenih razlogov, pripadnika pozove tudi neposredno nadrejeni. Veljavni zakon določa samo možnost, da se na uradni razgovor najavi podrejeni (v zvezi z prejetim aktom vodenja ali poveljevanja oz. ravnanjem

druge vojaške osebe ali nadrejenih v zvezi s službenimi zadevami) in torej nadrejeni, formalno, podrejenega na uradni razgovor ni mogel povabiti brez izražene pobude podrejenega (ugovor podrejenega na izdani akt vodenja ali poveljevanja).

Zakon določa, da službeno pot uporabljajo tudi civilne osebe v vojski. S predlogom se določa, da se za vojaške osebe, ki opravljajo vojaško službo v ministrstvu ali drugem državnem organu, določbe tega zakona glede službene poti uporabljajo smiselno. Ker ima opravljanje vojaške službe v ministrstvu in v drugih državnih organih drugačne specifičnosti, se določbe tega člena smiselno uporabljajo tudi za te pripadnike. Na ta način bo zagotovljeno enotno in usklajeno delovanje vojaške organizacije kot celote, ne glede na različni status pripadnikov oz. delovno mesto, kjer svoje naloge opravljajo.

K 6. členu:

Zakon določa, da vojaška oseba v skladu z določbami tega člena vloga v službenih zadevah tudi predloge, prošnje in zahteve. S predlagano spremembo se želi urediti, da se v skladu z določbami tega člena (ki ureja tudi rok za vložitev ugovora, ki je 5 dni) lahko vlagajo tudi druge vloge, če gre za službene zadeve. S tem se med drugim uredi pravno praznino glede vlaganja pritožbe iz prvega odstavka 40. člena. Rok za vložitev pritožbe, če se vojaška oseba ne strinja z odločitvijo nadrejenega oz. ta v sedmih dneh ni odločil, namreč ni določen. S predlagano spremembo se bo uredilo, da je tudi v takih primerih rok za vložitev pritožbe po službeni poti 5 dni, in sicer od dneva odločitve, s katero se vojaška oseba ne strinja, oz. če nadrejeni v sedmih dneh o zadevi ne odloči.

S spremembo tretjega in četrtega odstavka se zgolj odpravlja zapis, da se uradni razgovori evidentirajo v knjigi uradnih razgovorov. V SV se namreč ne uporablja več knjige uradnih razgovorov (fizična knjiga), pač pa je vodenje uradnih razgovorov prešlo na elektronski način. Ohrani se obveznost nadrejenega, da je dolžan prejeto prošnjo za uradni razgovor sprejeti in jo tudi takoj evidentirati (zapisati sprejem prošnje za uradni razgovor v uveljavljen obrazec v informacijskem sistemu za upravljanje dokumentarnega gradiva). Nadrejeni je dolžan podrejenega sprejeti na uradni razgovor v petih dneh od dneva, ko je sprejel prošnjo za uradni razgovor – prošnja se lahko vloži ustno, pisno, po elektronski poti ipd., kar pa je dolžan nadrejeni tudi takoj ustrezno evidentirati v informacijski sistem za upravljanje dokumentarnega gradiva.

Z novim petim odstavkom se ureja obveznost, da je treba vsebino uradnega razgovora evidentirati in zapisati (na enak način kot prošnjo za uradni razgovor v uveljavljen obrazec v informacijskem sistemu za upravljanje dokumentarnega gradiva).

K 7. členu:

Drugi odstavek 39. člena se črta, ker se v Slovenski vojski ne uporablja več knjige uradnih razgovorov. V 39. členu je bilo urejeno odločanje o vlogi, kadar s podrejenim ni bil tudi opravljen uradni razgovor, katerega vsebina bi se zapisala v elektronski obrazec. V takem primeru je sledljivost zagotovljena skozi pisno odločitev in ni potrebno, da bi se pisna odločitev še posebej zapisovala v elektronski obrazec.

K 8. členu:

Spreminjata se zadnja dva stavka v drugem odstavku 40. člena, ker se v SV ne uporablja več knjige uradnih razgovorov. Prošnja za uradni razgovor se ustrezno evidentira v informacijskem sistemu za upravljanje dokumentarnega gradiva. Pet dnevni rok, ko je višje nadrejeni dolžan sprejeti vojaško osebo na uradni razgovor začne šteti z dnem, ko višje nadrejeni sprejme prošnjo za uradni razgovor (ustno, po elektronski poti ipd.).

Črta se prvi stavek četrtega odstavka, ker se v SV ne uporablja več knjige uradnih razgovorov v fizični obliki. V 40. členu je urejeno odločanje o pritožbi, kadar višje nadrejeni z vojaško osebo ni tudi opravil uradnega razgovora, katerega vsebina bi se zapisala v elektronski obrazec. V takem primeru je sledljivost zagotovljena skozi pisno odločitev in ni potrebno, da bi se pisna odločitev še posebej zapisovala v elektronski obrazec.

K 9. členu:

S predlagano spremembo se podaljša čas, ko se podčastnika in častnika najkasneje (po izpolnitvi pogojev določenih z ZObr in Uredbo o činih in poviševanju v Slovenski vojski (Uradni list RS, št. 99/02, 87/05, 34/06, 116/07, 39/15 in 73/19) mora povišati v neposredno višji čin. Podčastnik in častnik se po predlagani spremembi poviša v neposredno višji čin najpozneje v petih letih po izpolnitvi vseh predpisanih pogojev in po postopku, predpisanem z ZObr. S podaljšanjem skrajnega roka za povišanje (iz treh let kot izhaja iz veljavne ureditve na pet let) se bo (lahko) za pripadnika upočasnilo povišanje v činu. Vojaški čin označuje položaj v vojaški hierarhiji, na katerega se navezujejo dolžnosti, odgovornost in pravice pripadnika. V SV je (skladno z ZObr) uveljavljen sistem, da pripadnik prejema plačilo glede na naziv delovnega mesta (formacijske dolžnosti), ki jo opravlja in dejansko z razporeditvijo v določen naziv tudi prevzema odgovornost in dobi pravice formacijske dolžnosti, na katero je razporejen. S podaljšanjem skrajnega roka za povišanje ob že izpolnjenih pogojih za povišanje se upošteva tudi karierna pot pripadnika in primerljivost z drugimi pripadniki. Odločitev o povišanju podčastnikov in častnikov po izpolnitvi pogojev je diskrecijska pravica načelnika Generalštaba SV (v nadaljnjem besedilu: GŠSV), ki odloča o povišanju oz. predlaga ministru kandidate za povišanje. Načelnik GŠSV bo imel s tem več manevrskega prostora nad razvojem karierni poti pripadnikov SV.

K 10. členu:

Sprememba predvideva uskladitev stopenj izobrazbe glede na veljavno splošno zakonodajo ter določbe ZObr (zahteve in spregledi).

Drugače od splošne zakonodaje se ureja zahtevana stopnja izobrazbe za vojaka petega kariernega razreda. Za vojaka se po ZObr zahteva najmanj srednja poklicna izobrazba, pri čemer se lahko takega vojaka po uspešno opravljenem osnovnem vojaškem usposabljanju razporedi na formacijsko dolžnost vojaka, za katerega se zahteva srednja splošna ali srednja strokovna izobrazba. Gre za spregled stopnje izobrazbe, pri čemer se vojaka lahko prerazporeja in povišuje le znotraj statusa vojaka, tj. do čina naddesetnik. V kolikor vojak nima pridobljene srednje splošne ali srednje strokovne izobrazbe, ga tudi ni možno premestiti na dolžnost podčastnika. Navedena zakonska rešitev temelji na petem odstavku 87.člena

Zakona o javnih uslužbencih (Uradni list RS, št. 63/07 – uradno prečiščeno besedilo, 65/08, 69/08 – ZTFI-A, 69/08 – ZZavar-E, 40/12 – ZUJF, 158/20 – ZIntPK-C in 203/20 – ZIUPOPĐVE; v nadaljnjem besedilu: Zakon o javnih uslužbencih), ki določa, da lahko področni zakon za nazive petega kariernega razreda drugače določi stopnjo izobrazbe, kot je to določeno v četrtem odstavku citiranega člena zakona (predpisana izobrazba za nazive petega kariernega razreda je najmanj srednja splošna ali srednja strokovna izobrazba).

Predpisana izobrazba za podčastnike petega kariernega razreda je srednja splošna ali srednja strokovna izobrazba, za podčastnike četrtega kariernega razreda najmanj višja strokovna izobrazba, za podčastnike tretjega in drugega kariernega razreda pa najmanj izobrazba, pridobljena po študijskem programu prve stopnje v skladu z zakonom, ki ureja visoko šolstvo. Ne glede na navedeno se lahko za podčastnike tretjega in drugega kariernega razreda določi kot pogoj najmanj višja izobrazba, pridobljena v okviru sistema visokošolskega izobraževanja po višješolskih programih, sprejetih pred 1. januarjem 1994 in ustrezno število let delovnih izkušenj, za kar natančneje kriterije določi vlada z uredbo.

Izobrazba častnikov in vojaških uslužbencev sledi splošni zakonodaji. Do čina podpolkovnik se zahteva najmanj visoka strokovna izobrazba, predpisana izobrazba pa je tudi najmanj izobrazba, pridobljena po študijskem programu prve stopnje v skladu z zakonom, ki ureja visoko šolstvo. Ne glede na navedeno se lahko za častnike do čina podpolkovnik določi kot pogoj najmanj višja izobrazba, pridobljena v okviru sistema visokošolskega izobraževanja po višješolskih programih, sprejetih pred 1. januarjem 1994 in ustrezno število let delovnih izkušenj, za kar natančneje kriterije določi vlada z uredbo. Ustrezna izobrazba častnikov od čina polkovnik in višje je univerzitetna ali visoka strokovna izobrazba s specializacijo ali magisterijem, pridobljena po študijskih programih, sprejetih pred 11. junijem 2004. Predpisana izobrazba za te častnike je tudi izobrazba, pridobljena po študijskem programu druge stopnje v skladu z zakonom, ki ureja visoko šolstvo.

Ustrezna stopnja izobrazbe je za nižje vojaške uslužbence I. razreda najmanj srednja poklicna izobrazba, od II. do V. razreda najmanj srednja splošna ali srednja strokovna izobrazba in od VI. do VIII. razreda najmanj višja strokovna izobrazba; za višje vojaške uslužbence od IX. do XIII. razreda pa najmanj visoka strokovna izobrazba. Predpisana izobrazba je tudi najmanj izobrazba, pridobljena po študijskem programu prve stopnje v skladu z zakonom, ki ureja visoko šolstvo. Ne glede na navedeno se lahko za višje vojaške uslužbence IX. do XIII. razreda določi kot pogoj najmanj višja izobrazba, pridobljena v okviru sistema visokošolskega izobraževanja po višješolskih programih, sprejetih pred 1. januarjem 1994 in ustrezno število let delovnih izkušenj, za kar natančneje kriterije določi vlada z uredbo. Ustrezna izobrazba višjih vojaških uslužbencev XIV. in XV. razreda je univerzitetna ali visoka strokovna izobrazba s specializacijo ali magisterijem, pridobljena po študijskih programih, sprejetih pred 11. junijem 2004. Predpisana izobrazba za te vojaške uslužbence je tudi izobrazba, pridobljena po študijskem programu druge stopnje v skladu z zakonom, ki ureja visoko šolstvo.

V novem šestnajstem odstavku se uredi postopek ugotavljanja primerljivosti posameznih programov (po drugih ali prejšnjih programih oziroma predpisih) in podlaga za priznavanje posameznih oblik vojaškega izobraževanja in usposabljanja (VIU) ali njegove posamezne faze. Trenutno veljavna ureditev omogoča zgolj priznavanje spričeval in diplom, ki so bila pridobljena na šolanju v tujini (sedmi odstavek 64. člena ZObr), ni pa priznavanje možno v primeru primerljivih vsebin oz. posameznih faz po posameznih programih VIU, ki se izvajajo

znotraj SV. Nekateri pripadniki so končali posamezen program ali posamezno zaključeno fazo programa, ki je po vsebini enaka ali zelo podobna drugemu programu VIU ali posamezni fazi tega programa. Z navedeno spremembo se omogoči ugotavljanje primerljivosti med posameznimi programi VIU in prepreči nepotrebno podvajanje enakih vsebin, ki bi jih bili slušatelji drugače deležni v okviru sistema VIU. Kandidat, ki je uspešno opravil katero izmed oblik VIU po drugih ali prejšnjih programih oziroma predpisih ali odslužil vojaški rok, se mu prizna primerljiva oblika VIU, ali pa predhodno odredi opravljanje manjkajočih vsebin skladno s programom. Način ugotavljanja primerljivost programov bo določil minister s svojim aktom.

V novem sedemnajstem odstavku so določene oblike osnovnega VIU ter pogoji, pod katerimi se skladno z uslužbenko zakonodajo le-ti štejejo za opravljeno obvezno usposabljanje za imenovanje v naziv, ob upoštevanju, da Zakon o javnih uslužbencih ne ureja več obveznega strokovnega upravnega izpita oziroma državnega izpita iz javne uprave za javne uslužbence. Določba četrtega odstavka 92. člena ZObr, ki je do sprememb uslužbenske zakonodaje urejala to vprašanje je namreč obsoletna oz. zastarela.

V novem osemnajstem odstavku in devetnajstem odstavku se ureja priznavanje šole za častnike in podčastnike, v povezavi s predlagano spremembo 20. člena tega zakona (novi četrti odstavek 20. člena). Tisti kandidati, ki končajo vojaško izobraževanje in usposabljanje, ki je organizirano kot dodiplomski študij (izbirni vojaški modul) imajo priznано tudi Šolo za častnike, ki je kot pogoj za sklenitev pogodbe o zaposlitvi zapisana v drugem odstavku 92. člena ZObr. Istočasno gre tudi za uskladitev izrazoslovja glede stopenj izobrazbe s splošno zakonodajo, saj je določba petega odstavka 92. člena ZObr, ki trenutno ureja to vprašanje obsoletna oz. zastarela.

V devetnajstem odstavku se uredi, da se v pripravniško dobo šteje tudi (eventualno) stažiranje v SV, opravljeno med rednim študijem oziroma šolanjem (povezava s 50. členom ZSSloV).

Z dvajsetim odstavkom bo urejeno, da brez opravljenega zahtevanega VIU, vojaške osebe ne morejo samostojno opravljati formacijskih dolžnosti. Omejitev glede samostojnega opravljanja dolžnosti, brez po zakonu zahtevanega predhodnega uspešno opravljenega VIU, mora veljati za vse vojaške osebe in ne zgolj za častnike in podčastnike, kot je to določeno v osmem odstavku 92. člena ZObr. Zahtevano VIU za vojaške osebe je določeno v tretjem odstavku 92. člena ZObr. V enaindvajsetem odstavku se uredi pravica do posebne denarne nagrade ob prvi sklenitvi pogodbe o zaposlitvi za določen čas, v povezavi s pripombo Službe Vlade Republike Slovenije za zakonodajo, št. 094-1/2019/2 z dne 23. 7. 2020. Posebna denarna nagrada se izplača v več delih in pripada vojaškim osebam, ko prvič sklenejo pogodbo o zaposlitvi za določen čas, če se ta sklene za najmanj pet let in po vsakem končanem letu opravljanja vojaške službe v času sklenjene pogodbe o zaposlitvi, ali za popolnitev začasne enote oziroma druge sestave, zlasti za opravljanje vojaške službe izven države.

V dvaindvajsetem odstavku se uredi pravica do prerazporeditve in pravica do odpravnine po izteku pogodbe o zaposlitvi, v skladu s 93. členom ZObr tudi za vojaške uslužbence. ZObr to pravico določa samo za vojake, podčastnike in častnike zaradi česar so bili vojaški uslužbenci do sedaj v neenakopravnem položaju. S predlagano spremembo se urejata za vojaške uslužbence samo pravica do prerazporeditve in pravica do odpravnine, ob pogojih, ki

veljajo za druge vojaške osebe (vojake, podčastnike in častnike), skladno z ZObr (npr. določitev let, ko je vojaški uslužbenec moral delati v ministrstvu, da je upravičen do pripadajočih pravic, razlogi zaradi katerih se vojaškemu uslužbencu pogodba ne podaljša). Ker imajo vojaški uslužbenci že predhodno pridobljeno splošno (nevojaško) izobrazbo, so ti tudi po prenehanju pogodbe o zaposlitvi (lažje) zaposljivi izven SV, zato se za vojaške uslužbence ne ureja pravice do usposobitve za civilni polic (kot po ZObr velja za vojake, podčastnike in častnike).

K 11. členu:

Sprememba prvega odstavka predvideva skrajšanje štipendistove obveze, in sicer da se po končanem šolanju s štipendistom sklene pogodba o zaposlitvi v stalni sestavi vojske za določen čas, vendar ne krajši čas kot je bil čas štipendiranja. Sedaj veljavna ureditev je določala zavezo štipendista, da sklene pogodbo o zaposlitvi za določen čas, ki ni smel biti krajši kot je bil dvakratni čas štipendiranja. Predlagana ureditev je primerljiva z drugimi kadrovskimi štipendijami (drugi odstavek 58. člena Zakona o štipendiranju (Uradni list RS, št. 56/13, 99/13 – ZUPJS-C, 8/16, 61/17 – ZUPŠ in 31/18) določa, da mora biti pogodba o zaposlitvi za delovno razmerje po koncu štipendiranja sklenjena vsaj za toliko časa, kolikor je trajalo izobraževanje, za katerega je štipendist prejemal štipendijo, ali za obdobje določeno z javnim razpisom), ki običajno zavežejo štipendiste, da ostanejo v delovnem razmerju pri njih za čas štipendiranja. S to spremembo se želi spodbuditi dijake in študente k bolj množičnemu sklepanju pogodb o štipendiranju z ministrstvom.

Sprememba drugega odstavka predvideva skrajšanje časa, ko mora štipendist po zaključku štipendiranja ostati v službi v rezervni sestavi SV. Sprememba upošteva tudi spremembo 47. člena ZObr (Uradni list RS, št. 139/2020), s katero se je skrajšal čas, za katerega lahko pogodbeni pripadniki rezervne sestave SV sklenejo pogodbo o službi v rezervni sestavi, in sicer za najmanj eno leto. Najkrajši čas, ko bo torej štipendist moral ostati v pogodbenem razmerju v rezervni sestavi bo tako čas štipendiranja, najbolj običajni čas pa bo sklenitev pogodbe v rezervni sestavi za pet let. Kljub navedenemu pa je treba pri tem upoštevati tudi Uredbo o pogodbenem opravljanju vojaške službe v rezervni sestavi Slovenske vojske (Uradni list RS, št. 95/02, 122/04, 119/07, 30/09, 97/12 in 89/20; v nadaljnjem besedilu: Uredbo o pogodbenem opravljanju vojaške službe v rezervni sestavi Slovenske vojske), ki natančno določa, pod kakšnimi pogoji se lahko sklene pogodba o opravljanju vojaške službe v rezervni sestavi SV za posamezno časovno obdobje.

Z novim petim odstavkom 50. člena se ustvarja pravna podlaga za financiranje pridobitve srednje poklicne oz. strokovne izobrazbe kandidatu, ki je sklenil pogodbo o prostovoljnem služenju vojaškega roka (gre za potencialne kandidate za stalno sestavo SV oz. dolgoročno tudi za pogodbene pripadnike rezervne sestave SV). Za razliko od opravljanja službe v pogodbeni rezervni sestavi SV, za sklenitev pogodbe o prostovoljnem služenju vojaškega roka Uredba o prostovoljnem služenju vojaškega roka (Uradni list RS, št. 81/03, 116/07, 102/12, 6/14, 4/17 in 28/18) ne določa nobenih pogojev glede zahtevane stopnje izobrazbe. Po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije je bilo v šolskem letu 2017/18 v srednješolske programe za odrasle vključenih 18.690 oseb, pri čemer je bilo 85 % udeležencev mlajših od 26 let (vir: SURS). Po podatkih študije, ki jo je v zvezi z izobraževanjem odraslih opravil Andragoški center Slovenije, je udeležba v srednješolskem

izobraževanju za odrasle, če jih na izobraževanje ne napoti delodajalec, povezana z razmeroma visokimi stroški, ki pa so le včasih pozneje povrnjeni iz javnih sredstev, namenjenih za to. V vzorcu je bil delež tistih, ki sta jim izobraževanje denarno podprla Zavod za zaposlovanje ali delodajalci, bistveno nižji kot v preteklih letih (vir: Andragoški center Slovenije, 2013: Formalno izobraževanje odraslih v Sloveniji). S kritjem stroškov pridobitve srednje poklicne oz. srednje strokovne izobrazbe se bo lahko ustvaril potencialni nabor kadra za zaposlitev v stalno sestavo SV, na formacijske dolžnosti vojakov. S predhodnim usmerjenim kariernim izobraževanjem in zagotovljeno zaposlitvijo po uspešno končanem izobraževanju, bi lahko nedvomno pri določenem številu teh oseb spodbudili interes za zaposlitev v SV ter SV uspešno popolnjevali tudi na tak način. Določeno je, da mora kandidat po končanem šolanju skleniti pogodbo o zaposlitvi v stalni sestavi SV kot vojak za najmanj 10 let ter, da se v ta namen s posameznim javnim vzgojno – izobraževalnim zavodom sklene ustrezna pogodba, v kateri se opredelijo izvedba izobraževalnega programa kot tudi stroški izvajanja programa.

V devetem odstavku (dosedanji osmi odstavek) je določena podlaga, da minister podrobneje uredi štipendiranje za delo v vojski oziroma za službo v rezervni sestavi vojske ter kritje stroškov pridobitve srednje poklicne oziroma srednje strokovne izobrazbe kandidatu, ki je sklenil pogodbo o prostovoljnem služenju vojaškega roka. Zaradi slednjega bo treba spremeniti in dopolniti Pravilnik o štipendiranju v Slovenski vojski (Uradni list RS, št. 50/08, 89/09, 53/17, 30/19 in 93/20).

K 12. členu:

S predlagano dopolnitvijo člena se dodatno ureja možnost ureditve več nazivnosti tudi pri vojaki, podčastnikih in častnikih, a le izjemoma in z omejitvijo, da je oblikovanje več nazivnih dolžnosti pri podčastnikih in častnikih omejeno, in sicer pri podčastnikih v petem kariernem razredu (vodnik, višji vodnik, štabni vodnik) oz. pri častnikih v tretjem kariernem razredu (poročnik, nadporočnik, stotnik). S predlagano ureditvijo, torej da je oblikovanje več nazivnih dolžnosti mogoče le izjemoma ter da se lahko določi pri vojaki oz. pri podčastnikih in častnikih, ki so v določenem kariernem razredu, se zasleduje cilj, da pri podčastnikih in častnikih ne pride do vsesplošnega oblikovanja več nazivnih delovnih mest. Sedanja ureditev določa to možnost le, če gre za specialistična dela ali naloge. Z dopolnitvijo se ustvarja možnost oblikovanja več nazivnih formacijskih dolžnosti povsod tam, kjer se to glede na potrebe organizacije, izkaže kot potrebno. Razlogi za tako spremembo so v manjšem vstopu oziroma zaposlovanju novih pripadnikov, zaradi česar npr. poveljniki oddelkov in vodov ostajajo (lahko) na začetnih formacijskih dolžnostih tudi pet let in več. Sprememba bi omogočila, da bi se npr. vse začetne dolžnosti častnikov oz. podčastnikov oblikovale dvo nazivno (npr. v nazivu poročnik / nadporočnik), s čimer bi zagotovili možnost napredovanja v nazivu na isti dolžnosti. To je sedaj omogočeno le častnikom specialistom, predvsem v pehoti in logistiki pa mladi častniki ne napredujejo v nazivu tudi po sedem let, kar povzroča velika nesorazmerja v posameznih generacijah častnikov. Z več nazivnostjo bi se oblikovala bolj pregledna kadrovska politika na vseh vstopnih dolžnostih v SV, s tem pa bi pripadniki (ki jim to sedaj ni bilo omogočeno) tudi imeli večjo motivacijo za dobro delo. Slednje se lahko aplicira tudi na začetne vojaške in podčastniške dolžnosti. Na ta način tudi zagotovimo večjo stabilnost organizacijske strukture ter zagotovimo primerno nagrajevanje pripadnikov ob upoštevanju kariernega sistema in sistema napredovanja v plačnih razredih.

K 13. členu:

Delovni čas pri opravljanju vojaške službe izven države je urejen drugače kot delovni čas opravljanja nalog v Republiki Sloveniji, saj je treba primarno zagotoviti usklajenost delovanja pripadnikov v mednarodnih organizacijah, skupnih ali drugih poveljstvih in enotah zunaj države. Delovni čas pripadnikov, ki so napoteni na opravljanje vojaške službe izven države v skupna ali druga poveljstva in enote ter v organe, predstavništva ali službe mednarodnih organizacij, se odredi glede na pravila, ki veljajo za mednarodne organizacije ter navedena poveljstva ali enote. Pri določitvi delovnega časa pa je treba upoštevati tudi naravo nalog, ki jih pripadniki v tujini opravljajo ter tudi območje, na katerem delujejo, predvsem kar se tiče varnostne situacije.

Delovni čas pripadnikov pri opravljanju vojaške službe izven države je lahko enakomerno ali neenakomerno razporejen ne glede na določbe predpisov o časovnih omejitvah dnevne, tedenske ali mesečne delovne obveznosti, odmora, dnevnega ali tedenskega počitka ter dela preko polnega delovnega časa. O razporeditvi delovnega časa med opravljanjem vojaške službe izven države odloča nadrejeni poveljnik.

SV ima največ izzivov v zvezi z zagotavljanjem dnevnega in tedenskega počitka pri opravljanju nalog v mednarodnih operacijah in misijah (v nadaljnjem besedilu: MOM). Navedeno se odraža tudi v številnih delovnih sporih. ZObr v drugem odstavku 97.f člena določa, da ima delavec v obdobju sedmih zaporednih dni poleg pravice do dnevnega počitka praviloma tudi pravico do počitka v trajanju najmanj 24 neprekinjenih ur. Če mora delavec zaradi službenih potreb, varnostnih razmer, nemotenega opravljanja zadev civilne obrambe ali izvajanja materialne in zdravstvene oskrbe vojske oziroma nemotenega izvajanja vojaškega izobraževanja in usposabljanja delati na dan, ko mu pripada tedenski počitek, se mu ta počitek zagotovi v tekočem ali naslednjem mesecu (tretji odstavek 97.f člena ZObr). Druga izjema ni urejena. Pravica do tedenskega počitka je temeljna pravica iz delovnega razmerja, vendar so mogoča odstopanja od te ureditve. Odstopanja od navedene pravice dopušča tudi 158. člen Zakona o delovnih razmerjih (Uradni list RS, št. 21/13, 78/13 – popr., 47/15 – ZZSDT, 33/16 – PZ-F, 52/16, 15/17 – odl. US. 22/19 – ZPosS, 81/19 in 203/20 – ZIUPOPĐVE; v nadaljnjem besedilu: Zakona o delovnih razmerjih) v povezavi z Direktivo 2003/88/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. 11. 2003 o določenih vidikih organizacije delovnega časa (v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2003/88/ES), ki se v uvodnem delu sklicuje na Direktivo Sveta 89/391/EGS z dne 12. 6. 1989 o uvajanju ukrepov za spodbujanje izboljšav za varnost in zdravje delavcev pri delu. Ta direktiva v 2. točki 2. člena določa, da se ne uporablja tam, kjer ji posebne značilnosti nekaterih posebnih dejavnosti javnih služb, kakršne so oborožene sile ali policija, neizogibno nasprotujejo. Direktiva 2003/88/ES o določenih vidikih organizacije delovnega časa pa v določilu drugega odstavka 17. člena pri odstopanjih od splošnega pravila zagotavljanja tedenskega počitka zahteva ustrezno zamenjavo oziroma kompenzacijo. Sprememba zakona glede pravice do tedenskega počitka v MOM je nujno potrebna zaradi zagotovitve ustreznega počitka pripadnikom v MOM.

Sprememba ureditve pravice do počitka na MOM predvideva koncentrirano koriščenje tedenskega počitka in popolno izključitev pripadnikov SV iz siceršnjega delovnega okolja v MOM, s čimer se bo omogočil dejanski nepretrgani počitek v trajanju 24 ur in ustrezna

regeneracija pripadnikov. Predlagana sprememba predvideva drugačno ureditev pravice do tedenskega počitka, tudi ob upoštevanju okoliščine, da na MOM, zaradi operativnih razlogov (narave dela) praviloma ni mogoče zagotavljati tedenskega počitka. Kot izravnavo (nadomestilo) za poseg v pravico pripadnikov v MOM do tedenskega počitka se uvaja nov institut posebnega dopusta. Pripadnik je tako upravičen do enega dneva posebnega dopusta v obdobju sedmih zaporednih dni. Posebni dopust se med opravljanjem vojaške službe v MOM izrabi po odločitvi nadrejenega in skladno s potrebami službe. Pripadnik ta dopust, ki ga ni mogel izrabiti med opravljanjem vojaške službe v MOM, izrabi takoj po prihodu iz MOM oziroma najpozneje v dveh mesecih po vrnitvi domov. Pravica do posebnega dopusta pa ne posega v pravico pripadnikov do rednega letnega dopusta, ki jim pripada skladno z nacionalno zakonodajo. S spremenjeno ureditvijo pravice pripadnikov do tedenskega počitka se tako glede na splošne predpise v bistvu spreminja le način izrabe tega počitka, ki se ga zagotavlja znotraj instituta posebnega dopusta, pri čemer ta pripadnikom pripada povsem enako, kot velja za pravico do tedenskega počitka po splošnih predpisih (tj. v sedmih zaporednih dneh en dan). Posebni dopust bodo tako izrabili v enem ali več strnjenih nizih med MOM. V kolikor to ne bi bilo mogoče, se manjkajoči dnevi posebnega dopusta zagotovijo neposredno po vrnitvi iz MOM oziroma najpozneje v dveh mesecih po vrnitvi domov. Tako jim bo zagotovljen ustrezen (tedenski) počitek, za katerega so zaradi narave dela v MOM (lahko) prikrajšani.

Posebej je tudi urejeno, da je pripadnik v primeru, da posebni dopust izrabi po prihodu iz MOM, upravičen do nadomestila plače v višini plače za delo v Republiki Sloveniji. Pri tem izhajamo iz določila 98.c člena ZObr, ki daje podlago za drugačno vrednotenje plače le za čas opravljanja vojaške službe izven države pri izvrševanju obveznosti, sprejetih v mednarodnih organizacijah oziroma z mednarodnimi pogodbami.

Področni predpisi ne urejajo nobene izjeme glede pravice do dnevnega počitka, zato velja splošna delovnopravna zakonodaja, ki med drugim določa, da je treba delavcu med zaporednima delovnima dnevoma zagotavljati počitek v nepretrganem trajanju najmanj 11 ur (velja v primeru neenakomerne razporeditve ali začasne prerazporeditve delovnega časa). Glede na naravo dela v MOM, so nujna določena odstopanja tudi glede zagotavljanja pravice do dnevnega počitka, za katere so relevantne iste določbe kot za tedenski počitek, in sicer 158. člena Zakona o delovnih razmerjih in zgoraj citiranih direktiv. Zaradi navedenega se predlaga nova ureditev dnevnega počitka na MOM, in sicer tako da se pripadniku pri opravljanju nalog v MOM, v primeru nujnih in neodločljivih nalog, zagotavlja pravica do počitka v takšnem trajanju, ki je po oceni pristojnega nadrejenega in glede na potrebe izvajanja nalog ter v obsegu kot to dopuščajo razmere, ustrezen in nujen za zagotovitev varnosti in zdravja pripadnika.

Pri opravljanju vojaške službe izven države je opravljanje dela brez upoštevanja določb o časovnih omejitvah dnevne, tedenske ali mesečne delovne obveznosti, odmora, dnevnega počitka ter dela preko polnega delovnega časa upoštevano pri določitvi plače. Plača pripadnikov SV je določena z Uredbo o plačah in drugih prejemkih pripadnikov Slovenske vojske pri izvajanju obveznosti, prevzetih v mednarodnih organizacijah oziroma z mednarodnimi pogodbami (Uradni list RS, št. 67/08, 98/10, 41/12, 41/13, 47/13, 96/14, 98/15, 25/17, 12/18 in 20/19). S predlaganim se želi posebej izpostaviti, da so vse specifične v zvezi z opravljanjem dela v posebnih pogojih dela v MOM upoštevane pri višini plače pripadnika. Plača pripadnika v MOM je sestavljena iz nominalne osnove in dodatkov, ki so v uredbi posebej določeni.

K 14. členu:

S predlagano spremembo se natančneje opredeli primere za vračanje stroškov, in sicer v primeru predčasne odpovedi pogodbe o zaposlitvi zaradi razlogov na strani vojaške osebe, vključno v primeru sporazumnega prenehanja delovnega razmerja in v primeru da vojaška oseba ne izpolni obveznosti iz pogodbe o izobraževanju, in določa tudi najvišji znesek stroškov VIU, ki se vračajo, in sicer v višini neposrednih stroškov izvedbe VIU, ki jih mora vojaška oseba v primeru neuspešno zaključenega VIU ali predčasnega prenehanja pogodbe o zaposlitvi, po zaključku izobraževanja vrniti. Gre za neposredne stroške izvedbe VIU kot so npr. stroški šolnine, nastanitve in prehrane, prevoza, materialnih sredstev za izvedbo izobraževanja ali usposabljanja ter podobno. Vračanje teh stroškov je omejeno z zneskom štirikratnika povprečne zadnje mesečne bruto plače v Republiki Sloveniji, ugotovljene po uradnih statističnih podatkih ob sklenitvi pogodbe. Med stroške VIU ne sodi znesek plače oz. nadomestila plače, ki ga je vojaška oseba v času VIU prejela. Podrobneje to obveznost na podlagi petega odstavka 57. člena zakona uredi minister s pravilnikom.

Gre za ureditev, s katero se prispeva k večjemu zanimanju za vojaški poklic, predvsem za kandidate za častnike oz. podčastnike, pa tudi vojake. Višina stroškov, ki se upošteva pri morebitnem vračanju teh stroškov ministrstvu, v zakonu do sedaj ni bila določena, zato je slednje treba urediti. Sedanji način izračunavanja stroškov (revalorizirani stroški bruto plače in neposredni stroški VIU) je bil namreč znatno previsok in nesorazmeren ter kot tak izrazilo negativno vpliva predvsem na potencialne kandidate za zaposlitev na vojaške dolžnosti, pa tudi za popolnjevanje posameznih specialističnih dolžnosti. Gre za interna VIU, ki se priznavajo in upoštevajo samo znotraj SV in nimajo splošne veljave, gre pa za znanja, ki so pomembna z vidika usposobljenosti za izvajanje obrambe države. V posamičnih primerih, ko je prišlo do predčasnega prenehanja pogodbe o zaposlitvi oz. nedokončanja izobraževanja in so bili stroški dolga visoki (npr. več deset tisoč eurov), praviloma dolga kljub veljavnemu izvršilnemu naslovu ni bilo mogoče izterjati, predvsem iz razloga razglasitve osebnega stečaja dolžnika (bivšega pripadnika) ali pa izselitve dolžnika v tujino (običajno izven EU). Podlaga za obračunavanje stroškov osnovnega VIU je v 93. členu ZObr.

K 15. členu:

Dopolnitev predvideva finančno ovrednotenje prepovedi stavke, ki je za vojaške osebe določena z ZObr. V javnem sektorju velja samo za vojaške osebe popolna prepoved stavke, med tem ko so drugi javni uslužbenci (npr. policisti, zdravniki) pri izvajanju pravice do stavke zgolj omejeni. Predlog temelji na ugotovitvah Ustavnega sodišča iz odločbe, št. U-I-289/13 z dne 10. 3. 2016, da prvi odstavek 99. člena ZObr ni v neskladju z Ustavo, iz česar izhaja, da je legitimno, da za vojaške osebe velja popolna prepoved stavke. Pri tem je Ustavno sodišče poudarilo, da vojaške osebe, ki opravljajo vojaško službo, z vidika pravice do stavke niso v primerljivem položaju z drugimi javnimi uslužbenci že glede na posebne značilnosti uresničevanja obrambne dolžnosti iz 123. člena Ustave RS. Določa se dodatek zaradi prepovedi stavke v višini 4% povprečne zadnje mesečne bruto plače zaposlenega v Republiki Sloveniji, ugotovljeno po uradnih statističnih podatkih ob obračunu plače.

Z novim petim in šestim odstavkom se določa, da se poškodba, ki jo pripadnik utрпи na redni poti od stanovanja do delovnega mesta ali nazaj, šteje kot poškodba pri delu. Nadalje je

urejeno, da je pripadnik, ki utрпи poškodbo na poti na oz. z dela, upravičen do 100% nadomestila, po tridesetih dneh, ko obveznost za plačilo nadomestila zaradi poškodbe pri delu preide na Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije, pa ministrstvo izplača razliko do 100% nadomestila. Gre za ureditev specifičnosti del in nalog SV in okoliščin, da pripadniki SV običajno svoje delo opravljajo v oddaljenih krajih, zaradi česar je možnost za poškodovanje na poti na oz. z dela večja. Za dopustnost prerazporejanja pripadnikov SV tudi ne velja omejitev maksimalne oddaljenosti 70 km od bivališča oz. več kot eno uro vožnje z javnim prevozom, kot to velja za premestitve javnih uslužbencev na podlagi Zakona o javnih uslužbencih. Poškodba ali bolezen, ki nastane pri opravljanju delovne ali materialne dolžnosti, se šteje kot poškodba pri delu ali poklicna bolezen. Enako se za poškodbo pri delu šteje poškodba, ki jo je državljan utrpel na poti z doma ali delovnega mesta na zbirališče oziroma pri povratku po običajni poti do doma ali delovnega mesta (prvi in drugi odstavek 17. člena ZObr). Glede na ureditev iz ZObr dopolnitev zakona zasleduje enako ureditev tudi za pripadnika, ki se poškoduje na poti na delo ali z dela. Enaka ureditev velja tudi za policiste na podlagi prvega in drugega odstavka 84. člena Zakona o organiziranosti in delu v policiji (Uradni list RS, št. 15/13, 11/14, 86/15, 77/16, 77/17, 36/19, 66/19 – ZDZ in 200/20; v nadaljnjem besedilu: Zakon o organiziranosti in delu v policiji).

K 16. členu:

60. člen ureja obvezno dodatno pokojninsko zavarovanje. S predlagano dopolnitvijo se ureja obvezno dodatno pokojninsko zavarovanje in plačevanje prispevkov tudi v primeru odsotnosti z dela zaradi poškodbe pri delu ali poklicne bolezni, stopnja, po kateri se prispevki v takem primeru plačajo, ter osnova, od katere se prispevki obračunajo. Glede na naravo in specifičnost dela v SV je možnost nastanka poškodbe pri delu oziroma poklicne bolezni večja. Enaka ureditev velja tudi za policiste, ki so odsotni z dela zaradi poškodbe pri delu ali poklicne bolezni (šesti odstavek 84. člena Zakona o organiziranosti in delu v policiji).

K 17. členu:

S predlagano spremembo se natančneje določi način izplačevanja posebne denarne nagrade vojaškim osebam, ki podaljšajo pogodbo o zaposlitvi, in sicer se ta izplača po vsakem končanem letu opravljanja vojaške službe.

K 18. členu

S predlagano dopolnitvijo se ureja status vojaške osebe po prenehanju opravljanja nalog načelnika GŠSV. Gre za najvišjo vojaško (formacijsko) dolžnost, ki jo lahko zaseda vojaška oseba in kot takšna predstavlja tudi vrh vojaške karierni poti. Zaradi navedenega in zlasti upoštevanje vojaško hierarhijo ni primerno, da vojaška oseba po prenehanju opravljanja dolžnosti načelnika GŠSV še naprej opravlja delo v vojaški strukturi. Predlagana rešitev ureja možnost predčasne upokojitve, brez znižanja pokojnine, kot je to določeno v 38. členu Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 96/12, 39/13, 99/13 – ZSVarPre-C, 101/13 – ZIPRS1415, 44/14 – ORZPIZ206, 85/14 – ZUJF-B, 95/14 – ZUJF-C, 90/15 – ZIUPTD, 102/15, 23/17, 40/17, 65/17, 28/19, 75/19, 139/20 in 189/20 – ZFRO), ob pogoju, da ni mogoča razporeditev te osebe na ustrezna dela v ministrstvu ali v drugem

državnem organu in, če ji do izpolnitev pogojev za pridobitev pravice do starostne pokojnine manjka manj kot 5 let.

K 19. členu:

Sprememba prvega odstavka se predlaga, ker med pravicami, ki so našteje v tem odstavku ni omenjena klubska in druga dejavnost, ki pa je sicer urejena v 85. členu zakona kot pravica, ki izhaja iz celostne skrbi.

Sprememba sedmega odstavka določa, da se način izvajanja vsake posamezne pravice, ki izhaja iz celostne skrbi, podrobneje uredi v aktih ministra.

K 20. členu:

S spremembo se upošteva Zakon o pacientovih pravicah (Uradni list RS, št. 15/08, 55/17 in 177/20; v nadaljnjem besedilu: Zakon o pacientovih pravicah) in Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (Uradni list RS, št. 72/06 – uradno prečiščeno besedilo, 114/06 – ZUTPG, 91/07, 76/08, 62/10 – ZUPJS, 87/11, 40/12 – ZUJF, 21/13 – ZUTD-A, 91/13, 99/13 – ZUPJS-C, 99/13 – ZSVarPre-C, 111/13 – ZMEPIZ-1, 95/14 – ZUJF-C, 47/15 – ZZSDT, 61/17 – ZUPŠ, 64/17 – ZZDej-K, 36/19 in 189/20 – ZFRO; v nadaljnjem besedilu: Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju). Sedaj veljavni zakon je določal prednostno zdravljenje, za kar po omenjenih zakonih ni podlage, zato se bo s predlagano spremembo poenotila terminologija glede na omenjena zakona. Predlaga se sprememba, da zdravstvena oskrba zajema (poleg drugih pravic, ki jih določa prvi odstavek) tudi zagotovitev prednostne zdravstvene obravnave ob poškodbah ali bolezni pri delu med vojaško službo, na podlagi posebnih oblik zdravstvenega zavarovanja.

K 21. členu:

S spremembo se, kot obrazloženo pri 20. členu, predlaga zamenjava besedne zveze prednostno zdravljenje z besedno zvezo prednostna zdravstvena obravnava, saj kot obrazloženo pri 20. členu po Zakonu o pacientovih pravicah in Zakonu o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju ni podlage za prednostno zdravljenje.

K 22. členu:

S spremembo se namesto psihološke oskrbe uporablja nov izraz psihološka pomoč, ki je znanstveno in strokovno utemeljena dejavnost za pomoč ljudem, ki se znajdejo v duševni stiski. S spremembo razširjamo psihološko pomoč na vse pripadnike SV in njihove družinske člane v primeru duševne stiske ne glede na vrsto ali obliko opravljanja vojaške službe. Psihološka pomoč obsega dejavnosti kot so psihološko svetovanje (strokovna obravnava psihičnih težav s psihološkimi metodami. Cilj svetovalnega procesa je osvojitve veščin, ki posamezniku olajšajo spoprijemanje z različnimi življenjskimi situacijami in problemi), razbremenilni razgovori (oblika psihološke pomoči, pri kateri se z uporabo različnih tehnik osredotoča na posameznikovo čustveno doživljanje s ciljem, da se zmanjša intenzivnost doživljanja in izboljša posameznikova funkcionalnost), psihoterapevtska dejavnost

(samostojna znanstveno - strokovna disciplina, ki se ukvarja z zdravljenjem psihičnih motenj s psihološkimi metodami, ki jih izvaja ustrezno usposobljen in kvalificiran strokovnjak – psihoterapevt), individualne in skupinske psihološke krizne intervencije (postopki, ki jih izvajajo ustrezno usposobljeni psihologi ob pojavu kriznih dogodkov s ciljem zmanjševanja psihičnih in telesnih težav, pogostosti disfunkcionalnega vedenja kot posledice kriznega dogodka, tveganja za nastanek neugodnih posledic in motenj in hitrejše vzpostavitev prilagojenega funkcioniranja), zagotavljanje stalne psihološke pomoči preko telefona (psihološka pomoč se zagotavlja preko telefona; zajema lahko različne oblike (razbremenilni razgovori, psihološko svetovanje, individualne psihološke krizne intervencije, psihoedukacijo)) in psihoedukacija (je intervencija, ki temelji na dejstvih in s katero se posameznikom v duševni stiski posreduje informacije, ki omogočijo poznavanje in razumevanje obremenjujoče problematike).

K 23 . členu:

Pravica do socialnega varstva izhaja iz Zakona o socialnem varstvu (Uradni list RS, št. 3/07 – uradno prečiščeno besedilo, 23/07 – popr., 41/07 – popr., 61/10 – ZSVarPre, 62/10 – ZUPJS, 57/12, 39/16, 52/16 – ZPPreb-1, 15/17 – DZ, 29/17, 54/17, 21/18 – ZNOrg, 31/18 – ZOA-A, 28/19 in 189/20 – ZFRO), predlagana ureditev in vloga SV je predvsem v usmerjanju. Socialno varstvo obsega socialno pomoč pripadnikom in njihovim družinskim članom pri prepoznavanju in opredelitvi socialne stiske in težave, oceno možnih rešitev ter seznanitev z možnimi oblikami socialno varstvenih storitev v skladu z zakonom, ki ureja socialno varstvo. Izvaja se v obliki svetovanja in pomoči pripadnikom pri reševanju težav, ki jih imajo v zvezi z delom v delovni sredini in prenehanju delovnega razmerja, pomoči pri uveljavljanju pravic iz zdravstvenega, pokojninskega in invalidskega zavarovanja ter otroškega in družinskega varstva ter pomoč pri selitvi. Pomoč pri selitvi, ki je urejena v četrtem odstavku, vključuje vsako selitev pripadnika na območju Republike Slovenije, v kar pa ni vključena le selitev v službena stanovanja. O tem odloča pomoči odloča poveljnik bataljona, njemu enake ali višje enote. V petem odstavku se dodatno ureja pravica pripadnika, do najema službenega stanovanja, ki je urejena že v veljavnem zakonu. Urejena je pravica do znižane neprofitne najemnine za službena stanovanja in pravica do subvencioniranja dela najemnine v primeru, da se pripadnik preseli v stanovanje, ki ni oddaljeno več kot 20 km od kraja opravljanja vojaške službe. O subvencioniranju najemnine odloča vlada, pogoji za uveljavljanje znižane neprofitne najemnine, pa se bodo uredili v pravilniku, ki je interni splošni pravni akt ministrstva in ureja uporabo in upravljanje s stanovanjskim skladom ministrstva (službena stanovanja). Obdrži se pravica do subvencioniranja dela najemnine še eno leto, če je pripadnik zaradi službenih potreb razporejen na opravljanje vojaške službe v drug kraj in če se ne preseli v drugo stanovanje, za katero bi lahko uveljavljal subvencioniranje najemnine. Že sedaj veljavni zakon ureja to pravico, pri čemer se v predlagani spremembi zgolj prilagaja terminologijo veljavni zakonodaji s tega področja in uporabi izraz znižane najemnine (in ne stanarine).

V šestem odstavku se pripadniku SV, ki je zaposlen več kot 10 let in je več kot 3 leta najemnik službenega stanovanja, daje možnost odkupa tega stanovanja, če to stanovanje najemniku in drugim uporabnikom (družinskim članom) pomeni edino stanovanje. Pripadnik v tem primeru lahko na ministrstvo naslovi prošnjo za odkup, stanovanje pa lahko odkupi, v kolikor ministrstvo s tem soglaša. Predlagana rešitev na eni strani omogoča trajno reševanje

stanovanjskih problemov pripadnikov ter na drugi strani način postopne posodobitve vojaškega stanovanjskega fonda.

V povezavi z možnostjo odkupa stanovanja je v sedmem odstavku določeno, da lahko tudi bivši pripadnik, ki je do upokojitve delal na ministrstvu, zaprosi za podaljšanje najemne pogodbe za službeno stanovanje za nedoločen čas oziroma odkup takega stanovanja, če to stanovanje njemu in uporabnikom (družinskim članom) pomeni edino stanovanje. Tudi ta rešitev omogoča trajno reševanje stanovanjskih problemov, skrb za nekdanje pripadnike ter način za postopno posodobitev vojaškega stanovanjskega fonda.

V osmem odstavku je določeno, da se prodaja stanovanj (v primerih iz šestega in sedmega odstavka), ne glede na predpise, ki urejajo stvarno premoženje države (Zakon o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnostih (Uradni list RS, št. 11/18 in 79/18) za tak posel predvideva metodo javne dražbe ali javnega zbiranja ponudb) izvede s sklenitvijo neposredne pogodbe z upravičencem za odkup. Upravičenci za odkup so tudi zakonec in otroci pripadnika, ki je izgubil življenje med vojaško službo (kar je urejeno v 87. členu ZSSloV). Pogoji in način izvajanja pravic iz petega do sedmega odstavka tega člena ter iz 87. člena tega zakona (uporaba službenega stanovanja po smrti upravičenca) podrobneje uredi minister.

Sedanji četrti odstavek glede subvencioniranja dela oskrbnine za varstvo predšolskih otrok pripadnikov, ki v praksi nikoli ni bil realiziran, se črta.

K 24. členu:

S predlagano spremembo se spremeni le naslov člena iz »klubi in centri za celostno skrb« v »klubska in druga dejavnost«. Predvsem izraz »klubska dejavnost« bo tako poenoten glede na spremembo 76. člena zakona. Vsebina člena ostaja nespremenjena.

K 25. členu:

Sprememba predvideva, da pripadajo stroški pogreba in enkratna denarna pomoč družinskim članom tudi, če pripadnik izgubi življenje na poti na delo in z dela. Pravica zasleduje specifiko del in nalog SV in okoliščine, da pripadniki SV običajno svoje delo opravljajo v oddaljenih krajih, zaradi česar so bolj izpostavljeni temu, da so lahko udeleženi v prometni nesreči. Pri prerazporejanju pripadnikov SV ne velja omejitev 70 km od bivališča oz. več kot eno uro vožnje z javnim prevoznim sredstvom, kot to velja za javne uslužbenke na podlagi Zakona o javnih uslužbencih.

K 26. členu:

Z dopolnitvijo se urejata dodatni pravici družinskih članov pripadnika, ki je pri opravljanju vojaške službe izgubil življenje, in sicer prednost pri vpisu v javni vrtec, zasebni vrtec s koncesijo in zasebni vrtec, ki se financira iz občinskega proračuna, in povračilo stroškov javnega vrtca, zasebnega vrtca s koncesijo ali zasebnega vrtca, ki se financira iz občinskega

proračuna. Enaka ureditev velja tudi za policiste na podlagi prvega odstavka 86. člena Zakona o organiziranosti in delu v policiji.

K 27. členu:

V novem 89.a členu se urejajo pravice nezaposlenega zakonca ali zunajzakonskega partnerja pripadnika ali partnerja iz registrirane istospolne partnerske skupnosti pripadnika (v nadaljnjem besedilu: zakonec; v novem 89.a členu se uporablja beseda »zakonec«, ker je to že sedanja okrajšava za navedene izraze določena v tretjem odstavku 76. člena zakona), ki je na delu v tujini, in sicer se ga prostovoljno vključi v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje, če z njim biva v tujini, in je bil do odhoda v tujino v delovnem razmerju, samozaposlen ali prijavljen na zavodu za zaposlovanje več kot šest mesecev. Prostovoljna vključitev v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje se, ne glede na določbe zakona, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje, šteje kot pokojninska doba brez dokupa. Sredstva za plačilo in revalorizacijo prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, zavarovanje za starševsko varstvo in zavarovanje za primer brezposelnosti se zagotovijo v proračunu. Zakonec je vključen tudi v obvezno zdravstveno zavarovanje, če ne izpolnjuje pogojev za zavarovanje iz drugega naslova.

Zakonec pripadnika, ki s pripadnikom biva v tujini, ima za čas bivanja s pripadnikom v tujini, v skladu z zakonom, ki ureja delovna razmerja, pravico do suspenza pogodbe o zaposlitvi. Med suspenzom pogodbe o zaposlitvi mirujejo pogodbene in druge pravice ter obveznosti iz delovnega razmerja, ki so neposredno vezane na opravljanje dela. Med suspenzom pogodbe o zaposlitvi delodajalec ne sme odpovedati pogodbe o zaposlitvi, razen če so podani razlogi za izredno odpoved ali če je uveden postopek za prenehanje delodajalca.

K 28. členu:

Pravica do posebnega dopusta, ki pripada pripadnikom, ki so napoteni na opravljanje vojaške službe izven države zaradi izvajanja obveznosti, prevzetih na MOM pripada v skladu z merili iz četrtega odstavka 53. člena tega zakona. Pripadnik ima v obdobju sedmih zaporednih dni pravico do počitka v trajanju enega dneva posebnega dopusta. Posebni dopust se med opravljanjem vojaške službe v MOM izrabi po odločitvi nadrejenega in skladno s potrebami službe. Pripadnik posebni dopust, ki ga ni mogel izrabiti v času opravljanja vojaške službe v MOM, izrabi neposredno po vrnitvi iz misije oziroma najpozneje v dveh mesecih po prihodu iz MOM.

V novem tretjem odstavku je urejena možnost, da se, v kolikor razmere to omogočajo, ožjim družinskim članom omogoči brezplačen obisk pripadnika, ki se je v MOM poškodoval oziroma ponesrečil ali zbolel tako, da je resno ogroženo njegovo življenje. Prevoz in nastanitev se lahko izvede tudi z vojaškim transportom, nastanitev pa organizira v vojaških objektih. Pogoje in način izvajanje te pravice podrobneje uredi minister.

K 29. členu:

S spremembo tretjega odstavka se uskladi čas sklenitve pogodbe o službi v rezervni sestavi s spremembo 47. člena ZObr (Uradni list RS št. 139/2020). Pogodba o službi v rezervni sestavi se, skladno z ZObr, lahko sklene tudi za obdobje enega leta (ne več obvezno za najmanj pet let, pri čemer pa je treba upoštevati tudi Uredbo o pogodbenem opravljanju vojaške službe v rezervni sestavi Slovenske vojske, ki natančno določa, pod kakšnimi pogoji se lahko sklene pogodba o opravljanju vojaške službe v rezervni sestavi SV za posamezno časovno obdobje).

K 30. členu:

S spremembo se črta tretji odstavek, ki je urejal možnost zagotavljanja potrebnih nastanitvenih zmogljivosti z gradnjo ali z nakupom varovanih stanovanj za oskrbo nekdanjih pripadnikov SV. Ostali odstavki se preštevilčijo.

K 31. členu:

Glede predlaganih sprememb je treba po uveljavitvi tega zakona uskladiti izvršilne predpise, in sicer mora vlada v šestih mesecih od uveljavitve tega zakona z njim uskladiti Uredbo o posebnih denarnih nagradah ob sklenitvi in podaljšanju pogodbe o zaposlitvi v Slovenski vojski (Uradni list RS, št. 73/19) in Uredbo o plačah in drugih prejemkih pripadnikov Slovenske vojske pri izvajanju obveznosti, prevzetih v mednarodnih organizacijah oziroma z mednarodnimi pogodbami (Uradni list RS, št. 67/08, 98/10, 41/12, 41/13, 47/13, 96/14, 98/15, 25/17, 12/18 in 20/19); minister v šestih mesecih od uveljavitve tega zakona z njim uskladiti Pravilnik o štipendiranju v Slovenski vojski (Uradni list RS, št. 50/08, 89/09, 53/17, 30/19 in 93/20) in izdati predpise iz spremenjenega sedmega odstavka 76. člena, novega petega do osmega odstavka 80. člena in 87. člena ter novega tretjega odstavka 90. člena zakona.

K 32. členu:

Ureja se prehodno obdobje zaradi spremenjenega 53. člena, in sicer se glede delovnega časa, odmora in počitka pri opravljanju vojaške službe izven države, spremenjene določbe uporabljajo od prve napotitve pripadnikov na MOM po uveljavitvi tega zakona.

K 33. členu:

Ureja se prehodno obdobje zaradi spremenjenega 57. člena, pri čemer se spremenjene določbe uporabljajo tudi za že sklenjene pogodbe o vojaškem izobraževanju ali usposabljanju, če so za vojaško osebo ugodnejše, kar se uredi z aneksom k pogodbi.

K 34. členu:

Določa se, da zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

IV BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

2. člen (uporaba zakona)

(1) Za urejanje vprašanj v zvezi z vojaško službo ali delom v Slovenski vojski, ki z Zakonom o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, v nadaljnjem besedilu: Zakon o obrambi) in tem zakonom niso urejena, se uporabljajo predpisi o javnih uslužbencih.

(2) Poklicno opravljanje vojaške službe v stalni sestavi Slovenske vojske oziroma vpoklic pripadnikov pogodbene rezervne sestave v vojaško službo se šteje za posebno obliko izvajanja z ustavo določene dolžnosti do obrambe države, kot sicer velja za vse pripadnike rezervne sestave pod pogoji, ki jih določata Zakon o obrambi in Zakon o vojaški dolžnosti (Uradni list RS, št. 108/02 – uradno prečiščeno besedilo).

20. člen (vojaško izobraževanje in usposabljanje)

(1) Vojaško izobraževanje in usposabljanje za oborožen boj in druge oblike vojaške obrambe države izvaja Slovenska vojska:

- z organiziranjem in izvajanjem vojaškega izobraževanja in usposabljanja pripadnikov, poveljstev, enot in zavodov v okviru Slovenske vojske, ministrstva, pristojnega za obrambo (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo), javnega izobraževalnega sistema ter v ustreznih šolah in organizacijah izven države;
- z usposabljanjem poveljstev in enot v okviru Slovenske vojske, v zavezništvu in v drugih mednarodnih organizacijah izven države;
- z usposabljanjem med prostovoljnimi ali obveznim vojaškim rokom ali med pogodbeno ali obvezno službo v rezervni sestavi v skladu z zakonom;
- z organiziranjem in usposabljanjem kadrovske sestave v skladu z načrti, ki predstavljajo dodatne zmogljivosti zaopolnjevanje ali povečevanje vojne sestave vojske;
- s sodelovanjem s podčastniško in častniško, veteransko in drugimi nevladnimi organizacijami, ki opravljajo dejavnost v javnem interesu na področju obrambe in katerih dejavnosti so pomembne za usposobljenost pripadnikov ter državljanov in državljanek za vojaško obrambo države.

(2) Slovenska vojska predstavlja in seznaja državljane ter državljanke (v nadaljnjem besedilu: državljani) in javnost s svojo organizacijo, aktivnostmi in delovanjem z namenom spodbujanja pripravljenosti državljanov za vojaško obrambo v primeru potrebe, pridobivanja kandidatov in kandidatke (v nadaljnjem besedilu: kandidat) za delo v vojski ter za sodelovanje v različnih oblikah usposabljanja državljanov za vojaško obrambo države.

(3) Organizacija in izvajanje vojaškega izobraževanja poteka v skladu z Zakonom o obrambi in predpisi, ki urejajo srednje poklicno in strokovno izobraževanje ter višje strokovno in visokošolsko izobraževanje ter podiplomski študij.

(4) Izobraževalne programe srednjega poklicnega in strokovnega izobraževanja ter višješolske študijske programe za vojaške poklice sprejme minister oziroma ministrica,

pristojna za obrambo (v nadaljnjem besedilu: minister) po predhodnem mnenju Strokovnega sveta Republike Slovenije za poklicno in strokovno izobraževanje oziroma za višješolske študijske programe po predhodnem mnenju komisije za akreditacijo.

(5) Poklicne standarde za poklice v Slovenski vojski določa minister po predhodnem mnenju Strokovnega sveta Republike Slovenije za poklicno in strokovno izobraževanje.

(6) Preverjanje in potrjevanje nacionalnih poklicnih kvalifikacij na vojaškem področju se izvaja v skladu z zakonom, ki ureja nacionalne poklicne kvalifikacije.

(7) Slovenska vojska se pripravlja, izobražuje in usposablja v miru za opravljanje vseh nalog za obrambo države samostojno in v okviru zavezništva, za izvrševanje obveznosti, ki jih je država sprejela v mednarodnih organizacijah oziroma z mednarodnimi pogodbami, za opravljanje določenih nalog zaščite, reševanja in pomoči ob naravnih in drugih nesrečah ter drugih nalog v skladu z Zakonom o obrambi in tem zakonom.

21. člen

(pripravljenost in vojaška obramba)

(1) Slovenska vojska zagotavlja in prispeva k varnosti in stabilnosti s svojim načrtnim razvojem in delovanjem, vzdrževanjem pripravljenosti, vojaško diplomacijo, sodelovanjem z drugimi vojaškimi organizacijami, spoštovanjem dogovorjenega obsega oboroževanja, preprečevanjem širjenja orožij za množično uničevanje, nadzorom oborožitve in razorožitve, nadzorom drugih vojaških organizacij ter izvajanjem drugih verifikacijskih dejavnosti.

(2) Potrebno in zahtevano pripravljenost za izvajanje z zakonom določenih nalog Slovenska vojska zagotavlja v skladu z načrti uporabe, neprekinjenim delovanjem določenih služb in bojnih sistemov, pripravljenostjo določenih poveljstev, enot in služb v skladu s skupnimi načrti obrambe v okviru zavezništva oziroma drugih mednarodnih organizacij v skladu z mednarodnimi pogodbami ter zahtevano pripravljenostjo za izvajanje nalog v skladu z varnostnimi razmerami na podlagi odločitev pristojnih organov vodenja in poveljevanja.

(3) Vojaško obrambo države izvaja Slovenska vojska v skladu z načrti uporabe samostojno in v skladu z načrti zavezništva v okviru kolektivne obrambe oziroma prevzetimi obveznostmi z mednarodnimi pogodbami.

24. člen

(podpora policiji in druge naloge)

Slovenska vojska v skladu z zakonom in ustreznimi načrti lahko sodeluje s policijo pri varovanju državne meje, pri varovanju določenih objektov ali območij ter izvajanju drugih nalog oziroma nudi pomoč drugim državnim organom v okviru svojih zmogljivosti.

36. člen **(službena pot)**

(1) Službena pot je redni način komuniciranja v skladu z načelom enostarešinstva. Vsa poveljstva, enote, zavodi in vojaške osebe so v službenih zadevah dolžne upoštevati službeno pot. Ta poteka v skladu z ureditvijo poveljevanja in v njej ni mogoče preskočiti nobene vmesne stopnje. Službena pot v zvezi s predlogi, ugovori, prošnjami, zahtevami in pritožbami (v nadaljnjem besedilu: vloga) obsega odločitev nadrejenega in na podlagi pritožbe še višje nadrejenega in se s tem zaključí.

(2) Službena pot poteka od poveljnika do poveljnika v zvezi z zadevami, ki so v njihovi pristojnosti, v drugih primerih pa od podrejenega do nadrejenega poveljstva. Službena pot med člani istega poveljstva lahko poteka izjemoma neposredno tudi s preskakovanjem vmesnih stopenj, če je tako določeno s pravili službe.

(3) Službeno pot uporabljajo tudi civilne osebe v vojski.

38. člen **(pravica do ugovora)**

(1) Vojaška oseba lahko med opravljanjem vojaške službe ustno ali pisno vlaga ugovore po službeni poti. Ugovori se lahko nanašajo na izdane akte vodenja in poveljevanja, vendar le v delu, ki se neposredno nanaša na vojaško osebo, ki vlaga ugovor na službene zadeve ali ravnanje druge vojaške osebe ali nadrejenih v zvezi s službenimi zadevami. Ugovor ne zadrži izvršitve sprejetega akta vodenja in poveljevanja, razen v primerih, določenih v 33. členu tega zakona. Ugovor se lahko vloži v petih dneh od dneva prejema akta vodenja in poveljevanja oziroma od dneva, ko je nastal razlog, zaradi katerega se vlaga ugovor. V skladu z določbami tega člena vojaška oseba vlaga v službenih zadevah tudi predloge, prošnje in zahteve.

(2) Vojaške osebe vlagajo ugovore neposredno nadrejenim, ki imajo pooblastilo za odločanje. Prvi pooblaščen za odločanje je poveljnik voda ali njemu enake enote.

(3) Vojaška oseba, ki želi ugovor podati ustno, zaprosi nadrejenega za uradni razgovor. Njena prošnja se vpiše v knjigo za uradne razgovore. Knjigo uradnih razgovorov vodi nadrejeni.

(4) Nadrejeni mora podrejenega sprejeti na uradni razgovor v petih dneh od dneva vpisa prošnje v knjigo za uradne razgovore. V nujnih primerih mora nadrejeni podrejenega sprejeti na uradni razgovor takoj, ko je to mogoče. Med uradnim razgovorom mora nadrejeni zagotoviti spoštovanje zasebnosti in dostojanstva vojaške osebe, ki je zaprosila za uradni razgovor. Na zahtevo vojaške osebe je lahko na uradnem razgovoru navzoč vodni ali četni zaupnik ali zaupnica (v nadaljnjem besedilu: zaupnik).

(5) Nadrejeni lahko odloči, da na uradnem razgovoru, glede na vrsto zadeve, ki se obravnava, sodeluje vodni ali četni zaupnik, psiholog, podčastnik ali častnik, ki opravlja ustrezno dolžnost, povezano z obravnavano zadevo. Nadrejeni lahko za sodelovanje vojaške osebe ustrezne službe ali dolžnosti na uradnem razgovoru zaprosi višje nadrejenega, če taka vojaška oseba ne spada v njegovo pristojnost.

(6) Če vojaška oseba po službeni poti uveljavlja predlog, ugovor, prošnjo, zahtevo ali pritožbo v zvezi s pravicami, obveznostmi in odgovornostmi iz delovnega razmerja, jo je nadrejeni dolžan brez odlašanja seznaniti s postopkom za uveljavljanje teh pravic, obveznosti in odgovornosti, ki je določen z Zakonom o obrambi.

39. člen

(obveznost obravnave vloge)

(1) Nadrejeni mora vlogo proučiti in če je pristojen, o njej pisno odločiti praviloma najpozneje v sedmih dneh od dneva, ko je bila vložena. Če v zadevi ni pristojen, mora vlogo v petih dneh s svojim mnenjem dostaviti nadrejenemu oziroma pristojnemu organu, ki je dolžan o vlogi odločiti najpozneje v nadaljnjih sedmih dneh. Nadrejeni lahko zahteva, da predlagatelj poleg ustne vloge poda vlogo tudi pisno.

(2) Pisna odločitev nadrejenega o vlogi se vpiše v knjigo za uradne razgovore.

(3) Nadrejeni vloge, za katero ni pristojen, ne sme zadržati in ne zavreči.

40. člen

(pritožba na odločitev)

(1) Če vojaška oseba z odločitvijo nadrejenega ni zadovoljna ali če v sedmih dneh nadrejeni v njeni zadevi ne odloči, se lahko pritoži višje nadrejenemu po službeni poti.

(2) Pritožba se vloži pisno ali ustno. Če jo vloži ustno, vojaška oseba zaprosi za uradni razgovor. Prošnja za uradni razgovor se vpiše v knjigo za uradne razgovore. Višje nadrejeni mora vojaško osebo sprejeti na uradni razgovor v petih dneh od dneva vpisa prošnje za uradni razgovor v knjigo za uradne razgovore.

(3) Višje nadrejeni o pritožbi odloči najpozneje v 14 dneh od dneva vložitve pritožbe oziroma uradnega razgovora. Višje nadrejeni lahko pred odločitvijo o pritožbi imenuje tričlansko komisijo, ki jo sestavljajo osebe z enakim ali višjim činom, kakor ga ima vojaška oseba, ki se je pritožila, in ki tej osebi niso podrejene. Komisija višje nadrejenemu predloži mnenje o pritožbi. Odločitev višje nadrejenega je dokončna in se izdela tudi pisno.

(4) Pisna odločitev višje nadrejenega o pritožbi se vpiše v knjigo za uradne razgovore. Z odločitvijo višje nadrejenega o pritožbi se seznani vojaško osebo, ki je pritožbo vložila in nadrejenega tej vojaški osebi.

(5) Če višje nadrejeni iz tretjega odstavka tega člena v zadevi ni pristojen, pritožbo v petih dneh s svojim mnenjem dostavi nadrejenemu oziroma pristojnemu organu, ki o pritožbi dokončno odloči.

44. člen

(povišanje po izpolnitvi pogojev)

Podčastnik in častnik se poviša v neposredno višji čin najpozneje v treh letih po izpolnitvi vseh predpisanih pogojev in po postopku, predpisanem z Zakonom o obrambi.

49. člen

(pogoji za poklicno delo v vojski)

(1) Za sklenitev, trajanje in odpoved pogodbe o zaposlitvi vojaških oseb, ki poklicno opravljajo delo v Slovenski vojski, pogoje, pravice in obveznosti določata Zakon o obrambi in ta zakon.

(2) Kdor želi poklicno opravljati vojaško službo, mora izpolnjevati posebne pogoje, določene z Zakonom o obrambi.

(3) Pogoje iz prejšnjega odstavka, razen odsluženega vojaškega roka in predpisane gornje starostne meje 25 oziroma 30 let, mora izpolnjevati tudi tisti, ki želi kot civilna oseba poklicno delati v vojski. Pri zaposlitvi civilne osebe se telesna in duševna sposobnost ugotavlja glede na vrsto dela, ki ga bo civilna oseba opravljala v vojski.

(4) Civilna oseba lahko sklene pogodbo o zaposlitvi za nedoločen čas pod pogoji iz prejšnjega odstavka.

(5) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka se lahko v formaciji določi, da se za opravljanje določenih formacijskih dolžnosti sklene pogodba o zaposlitvi s civilnimi osebami za določen čas do desetih let, ki se lahko nato podaljšuje, praviloma za enako časovno obdobje.

(6) Ustrezna stopnja izobrazbe iz tretjega in petega odstavka 88. člena Zakona o obrambi je za podčastnika petega kariernega razreda srednja splošna ali srednja strokovna izobrazba, za podčastnike četrtega kariernega razreda najmanj višja strokovna izobrazba, za podčastnike tretjega in drugega kariernega razreda in častnika pa najmanj visoka strokovna izobrazba.

(7) Predpisana izobrazba za podčastnike drugega in tretjega kariernega razreda ter častnike je tudi najmanj izobrazba, pridobljena po študijskem programu prve stopnje v skladu z zakonom, ki ureja visoko šolstvo.

(8) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka se lahko za podčastnike tretjega in drugega kariernega razreda določi kot pogoj najmanj višja izobrazba, pridobljena v okviru sistema visokošolskega izobraževanja po višješolskih programih, sprejetih pred 1. januarjem 1994 in ustrezno število let delovnih izkušenj, za kar natančneje kriterije določi vlada z uredbo.

(9) Ustrezna stopnja izobrazbe je za nižje vojaške uslužbence I. razreda najmanj srednja poklicna izobrazba, od II. do V. razreda najmanj srednja splošna ali srednja strokovna izobrazba in od VI. do VIII. razreda najmanj višja strokovna izobrazba.

(10) Ustrezna izobrazba višjih vojaških uslužbencev od IX. do XIII. razreda je najmanj visoka strokovna izobrazba. Predpisana izobrazba je tudi najmanj izobrazba, pridobljena po študijskem programu prve stopnje v skladu z zakonom, ki ureja visoko šolstvo.

(11) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka se lahko za višje vojaške uslužbence IX. do XIII. razreda določi kot pogoj najmanj višja izobrazba, pridobljena v okviru sistema visokošolskega izobraževanja po višješolskih programih, sprejetih pred 1. januarjem 1994 in ustrezno število let delovnih izkušenj, za kar natančneje kriterije določi vlada z uredbo.

(12) Ustrezna izobrazba višjih vojaških uslužbencev XIV. in XV. razreda je univerzitetna ali visoka strokovna izobrazba s specializacijo ali magisterijem, pridobljena po študijskih programih, sprejetih pred 11. junijem 2004. Predpisana izobrazba za te vojaške uslužbence je tudi izobrazba, pridobljena po študijskem programu druge stopnje v skladu z zakonom, ki ureja visoko šolstvo.

(13) Minister ustanovi komisijo za ugotovitev kompetenc za zasedbo posameznih formacijskih dolžnosti v Slovenski vojski, ki zahtevajo posebne vojaške kompetence, kakršne so dosegljive tudi mimo nacionalnih izobraževalnih sistemov. Na podlagi odločitve te komisije se lahko na formacijskih mestih v Slovenski vojski zaposlijo tudi kandidati, ki ne izpolnjujejo drugih pogojev iz tega člena. Sestavo, način delovanja in kriterije za odločanje komisije določi minister.

(14) Vlada lahko na predlog ministra odloči, da se vojakom, izjemoma pa tudi drugim pripadnikom, ob prvi sklenitvi pogodbe o zaposlitvi za najmanj pet let ali za popolnitev začasne enote oziroma druge sestave, zlasti za opravljanje vojaške službe izven države, izplača posebna denarna nagrada.

50. člen

(štipendisti, pripravniki in vojaško usposabljanje)

(1) Štipendist ali štipendistka (v nadaljnjem besedilu: štipendist) po končanem šolanju sklene pogodbo o zaposlitvi v stalni sestavi vojske v skladu z Zakonom o obrambi za določen čas, vendar ne krajši kot je dvakratni čas štipendiranja.

(2) Ministrstvo lahko razpiše in podeli štipendije tudi za pogodbeno službo v rezervni sestavi vojske. Štipendist mora po končanem šolanju skleniti z ministrstvom pogodbo o službi v rezervni sestavi vojske. Pogodba o službi v rezervni sestavi vojske se sklene za najmanj deset let.

(3) Štipendist, ki po končanem šolanju sklene pogodbo o zaposlitvi v stalni sestavi vojske kot podčastnik, častnik, vojaški uslužbenec ali civilna oseba oziroma drug pripravnik, ima v času pripravništva plačo v višini 90% plače s pripadajočimi dodatki za formacijsko dolžnost, za katero opravlja pripravništvo. Štipendist, ki se zaposli v stalni sestavi vojske kot vojak, se zaposli kot kandidat za vojaka in ne opravlja pripravništva.

(4) Štipendist, ki po svoji volji pogodbo o zaposlitvi v stalni sestavi oziroma pogodbo o službi v rezervni sestavi, odpove pred iztekom roka, določenega v pogodbi, mora vrniti sorazmeren del prejemkov, prejetih med šolanjem oziroma stroškov šolanja, ki jih je

pokrilo ministrstvo glede na čas opravljanja vojaške službe v stalni oziroma rezervni sestavi. Štipendist, ki pogodbe o zaposlitvi oziroma pogodbe o službi v rezervni sestavi ne sklene, mora vrniti celoten znesek prejemkov, prejetih med šolanjem oziroma stroškov šolanja, ki jih je pokrilo ministrstvo.

(5) Štipendisti in druge osebe, ki se prostovoljno usposabljaajo za vojaško obrambo ali druge obrambne naloge oziroma sodelujejo v drugih programih vojaškega ali obrambnega usposabljanja ali dejavnostih, ki jih organizira ministrstvo, imajo med usposabljanjem pravico nositi uniformo, oznako pripadnosti Slovenski vojski in se usposabljaati za uporabo vojaške oborožitve in opreme v skladu s predpisi.

(6) Osebe iz prejšnjega odstavka morajo med usposabljanjem spoštovati programe dela, notranji red, temeljna načela vojaške discipline in predpisane varnostne ukrepe za ravnanje z vojaško oborožitvijo in opremo.

(7) Minister določi oblike in način usposabljanja štipendistov in drugih oseb za vojaško obrambo in druge obrambne naloge in izvajanje drugih dejavnosti iz četrtega odstavka tega člena.

(8) Minister podrobneje uredi štipendiranje za delo v vojski oziroma za službo v rezervni sestavi vojske.

51. člen (nazivi)

(1) Za določene formacijske dolžnosti, ki jih opravljajo vojaki, podčastniki ali častniki, lahko minister na predlog načelnika generalštaba izjemoma določi, da se te dolžnosti opravljajo v največ treh nazivih, če gre za specialistična dela ali naloge.

(2) V skladu s prejšnjim odstavkom se lahko določi s formacijo za formacijske dolžnosti, ki jih opravljajo vojaški uslužbenci, da se te dolžnosti opravljajo v največ treh nazivih.

(3) Imenovanje v višji naziv se izvaja v skladu z Zakonom o obrambi.

53. člen (delovni čas pri opravljanju vojaške službe)

(1) Pri opravljanju vojaške službe je delovni čas pripadnikov v skladu z Zakonom o obrambi odvisen od vrste, namena, obsega in zahtevnosti nalog, ki jih opravljajo pripadniki. Med opravljanjem vojaške službe izven države pa je delovni čas pripadnikov lahko neenakomerno razporejen tudi glede na letno, mesečno, tedensko in dnevno povprečje ur delovne obveznosti, predpisano za opravljanje vojaške službe v državi. O razporeditvi delovnega časa med opravljanjem vojaške službe izven države odloča nadrejeni poveljnik.

(2) Nadrejeni poveljnik mora med opravljanjem vojaške službe izven države omogočiti pripadnikom potreben počitek glede na vrsto nalog in druge razmere in pri tem

upoštevati tudi predpisane omejitve glede opravljanja posameznih zahtevnih nalog na določenih formacijskih dolžnostih.

(3) Delovni čas pripadnikov, ki so napoteni na opravljanje vojaške službe v skupna ali druga poveljstva in enote izven države, se odredi glede na pravila, ki veljajo za druge pripadnike takega poveljstva ali enote.

57. člen

(napotitev na izobraževanje ali usposabljanje)

(1) Vojaška oseba je lahko z ukazom napotena na izobraževanje ali usposabljanje, ki je lahko tudi daljše od enega leta.

(2) Pravice in obveznosti vojaške osebe med izobraževanjem ali usposabljanjem se uredijo s pogodbo, če traja usposabljanje dalj kot 30 dni oziroma če so stroški usposabljanja višji od povprečne zadnje mesečne plače v Republiki Sloveniji, ugotovljeni po uradnih statističnih podatkih.

(3) Vojaška oseba, ki ima sklenjeno pogodbo iz prejšnjega odstavka, mora po končanem izobraževanju ali usposabljanju ostati v delovnem razmerju najmanj dvakrat toliko časa, kolikor je trajalo izobraževanje ali usposabljanje, če je bilo to daljše od enega leta in najmanj dve leti, če je bilo krajše od enega leta in daljše od 30 dni oziroma so bili stroški usposabljanja višji od povprečne mesečne plače v Republiki Sloveniji, ugotovljene po uradnih statističnih podatkih. V primeru predčasne odpovedi pogodbe o zaposlitvi zaradi razlogov na strani vojaške osebe, mora povrniti sorazmeren del stroškov izobraževanja ali usposabljanja in prejemkov, ki jih je dobila v tem času.

(4) Ne glede na drugi odstavek tega člena se pogodbe ne sklepa za tiste oblike usposabljanja ali preverjanja zmogljivosti, ki so predpisane kot pogoj za opravljanje določene formacijske dolžnosti, kot so usposabljanje na trenažerjih ali simulatorjih oborožitvenih sistemov, radarskih in drugih sistemov, plovil, orožij in drugih naprav.

(5) Izvajanje pravic in obveznosti vojaških oseb med izobraževanjem ali usposabljanjem podrobneje uredi minister.

58. člen

(plača)

(1) Za plače v Slovenski vojski se uporabljajo predpisi, ki urejajo plače javnih uslužbencev.

(2) Orientacijske formacijske dolžnosti oziroma nazivi v Slovenski vojski se uvrstijo v plačni razred s kolektivno pogodbo za javni sektor.

(3) Druga vprašanja, ki se v skladu z Zakonom o sistemu plač v javnem sektorju (Uradni list RS, št. 110/06 – uradno prečiščeno besedilo), urejajo v kolektivni pogodbi dejavnosti, se za Slovensko vojsko uredijo z uredbo vlade.

60. člen

(obvezno dodatno pokojninsko zavarovanje)

(1) Vojaške osebe morajo opravljati z Zakonom o obrambi in s tem zakonom določene naloge, ki so povezane z večjo nevarnostjo za varnost, zdravje ali življenje, in ki jih zaradi posebnih obremenitev ni mogoče opravljati po določeni starosti.

(2) Vojaške osebe na formacijskih dolžnostih, na katerih se opravljajo naloge iz prejšnjega odstavka, se obvezno dodatno pokojninsko zavarujejo, in sicer:

- na vseh formacijskih dolžnostih pilotov, letalcev tehnikov, letalcev kontrolorjev, inštruktorjev in učiteljev letenja, pomočnikov za varnost letenja in usposabljanja, izvidništvo in navigacijo, enote za specialno delovanje, vojaških potapljačev vseh vrst, pirotehnikov in orožarjev ter poveljnikov in namestnikov osnovnih enot v vojaškem letalstvu in enot, v katerih delujejo vojaški potapljači, v V. skupini pokojninskega načrta dodatnega zavarovanja;
- na vseh formacijskih dolžnostih kontrolorjev letenja, pomočnikov ali referentov za obveščevalno varnostne zadeve, vojaških policistov, laborantov radiološko kemijske biološke obrambe, voznikov bojnih in specialnih vozil, bojnih sistemov, enot ali podenot, ki so predvidene za uporabo v skladu z načrti za kolektivno obrambo v okviru zaveznitva ali za uporabo z drugimi mednarodnimi pogodbami oziroma poveljnikov in njihovih namestnikov osnovnih enot, kjer se te dolžnosti opravljajo, v IV. skupini pokojninskega načrta dodatnega zavarovanja;
- na drugih formacijskih dolžnostih v Slovenski vojski in delovnih mestih, na katerih se opravlja vojaška služba, v III. skupini pokojninskega načrta dodatnega zavarovanja, razen formacijskih dolžnosti v športni enoti.

(3) Skupina dodatnega pokojninskega zavarovanja iz prejšnjega odstavka se označi v formacijah poveljstev, enot in zavodov za posamezno formacijsko dolžnost oziroma za delovno mesto, na katerem se opravlja vojaška služba. Minister predpiše, na katerih formacijskih dolžnostih, ki jih opravljajo civilne osebe, so pripadniki dodatno pokojninsko zavarovani.

(4) Prispevki za dolžnosti iz drugega in tretjega odstavka tega člena se plačujejo po prispevnih stopnjah v skladu s splošnimi predpisi.

61. člen

(podaljšanje pogodbe o zaposlitvi)

(1) Vojaški osebi se pisno ponudi podaljšanje pogodbe o zaposlitvi najpozneje 120 dni pred iztekom s pogodbo o zaposlitvi določenega roka. Na enak način in v enakem roku je obveščena tudi vojaška oseba, ki se ji pogodba o zaposlitvi ne bo podaljšala.

(2) Če poteče pogodbeno dogovorjeni rok, pa pogodba o zaposlitvi ni podaljšana, niti ni bila vojaška oseba obveščena v roku iz prejšnjega odstavka, da ji pogodba o zaposlitvi ne bo podaljšana in vojaška oseba ostane na delu, se šteje, da je vojaška oseba sklenila pogodbo o zaposlitvi za enako časovno obdobje kot prvotno pogodbo, pri čemer pa za vojaka velja starostna omejitev, določena z Zakonom o obrambi. Pogodba o zaposlitvi za

vojaka preneha veljati po samem zakonu z dnem, ko vojak doseže starost, po kateri ne more več delati na formacijski dolžnosti vojaka.

(3) Določbe tega člena glede podaljšanja pogodbe o zaposlitvi se uporabljajo tudi za civilno osebo, ki je sklenila pogodbo o zaposlitvi za delo v vojski za določen čas.

(4) Vlada na predlog ministra lahko odloči, da se izplača posebna denarna nagrada vojaškim osebam, ki podaljšajo pogodbo o zaposlitvi.

68. člen **(dokup zavarovalne dobe)**

(1) Če Zakon o obrambi ali ta zakon ne določa drugače, se vojaški osebi, ki je na ministrstvu delala najmanj deset let, ki ji je pogodba o zaposlitvi odpovedana, pa ne po njeni krivdi, lahko z njenim soglasjem dokupi do pet let zavarovalne dobe za pridobitev pravice do pokojnine pod pogoji, ki so predpisani z zakonom, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje za dokup zavarovalne dobe za presežne delavce. Dokup zavarovalne dobe se opravi pod pogoji, določenimi s splošnimi predpisi.

(2) Vojaški osebi iz prejšnjega odstavka se starostna meja za pridobitev pravice do starostne pokojnine ter polna starost znižujeta pod pogoji in na način, določen v zakonu, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

(3) Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije o izdaji odločbe o dokupu zavarovalne dobe vojaški osebi iz prvega odstavka tega člena obvesti tudi ministrstvo.

(4) V primeru dokupa zavarovalne dobe iz prvega odstavka tega člena vojaški osebi ob odpovedi pogodbe o zaposlitvi ne pripada pravica do odpravnine. Če se vojaška oseba pravici do dokupa zavarovalne dobe odpove, ima pravico do odpravnine v skladu z Zakonom o obrambi, nima pa drugih pravic po odpovedi pogodbe o zaposlitvi.

76. člen **(vsebina in upravičenci)**

(1) Pripadniki imajo zaradi posebnih obremenitev, odgovornosti in zahtev pri opravljanju vojaške službe pravico do celostne skrbi, ki obsega:

- zdravstveno oskrbo;
- psihološko oskrbo;
- socialno-varstveno oskrbo;
- pravno pomoč;
- pravno svetovanje;
- religiozno duhovno oskrbo;
- športne dejavnosti in organizirano preživljanje prostega časa.

(2) Do celostne skrbi so upravičeni pripadniki stalne sestave, pogodbeni pripadniki rezervne sestave med opravljanjem vojaške službe in usposabljanjem, osebe med prostovoljnim služenjem vojaškega roka in drugi pripadniki, če je tako določeno s tem

zakonom. Izvajanje posameznih dejavnosti celostne skrbi se prilagaja kraju in razmeram, v katerih deluje poveljstvo, enota ali zavod.

(3) Do celostne skrbi so v skladu s tem zakonom upravičeni tudi družinski člani pripadnikov stalne sestave oziroma drugih pripadnikov med opravljanjem vojaške službe, če je tako določeno s tem zakonom. Za družinske člane se štejejo zakonec, zunajzakonski partner in partner iz registrirane istospolne partnerske skupnosti v skladu s predpisi (v nadaljnjem besedilu: zakonec) ter otroci ali posvojenci oziroma pastorki (v nadaljnjem besedilu: otroci) do polnoletnosti, če s tem zakonom ni drugače določeno. Otroci, nad katerimi je podaljšana roditeljska pravica v skladu s predpisi, imajo po tem zakonu pravice, dokler traja podaljšana roditeljska pravica.

(4) Sestavni del celostne skrbi za pripadnike obsega tudi namensko prilagoditev nastanitvenih in delovnih zmogljivosti ter vojaške opreme tako, da jih lahko funkcionalno uporabljajo tudi pripadnice.

(5) Ministrstvo v okviru celostne skrbi pripadnike zavaruje v času, ko so zaposleni v Slovenski vojski, tudi za primer nesreče pri delu, katere posledica je začasna izguba delovne zmožnosti oziroma za primer nesreče, katere posledica je smrt, invalidnost, trajna ali začasna nezmožnost za delo in ki se je zgodila v času, ko ne opravljajo vojaške službe, razen če je bila nesreča povzročena naklepoma, zaradi velike malomarnosti ali zaradi uživanja alkohola, mamil ali drugih psihoaktivnih snovi.

(6) Določbe tega zakona, ki urejajo pravico do celostne skrbi, se smiselno uporabljajo tudi za civilne osebe in njihove družinske člane.

(7) Minister uredi organizacijo in način izvajanja pravic celostne skrbi.

77. člen

(zdravstvena oskrba)

(1) Zdravstvena oskrba obsega:

- brezplačno nujno zdravstveno pomoč med vojaško službo pri izvajanju bojnih in drugih nalog vojaške obrambe, opravljanjem obveznosti, sprejetih v mednarodnih organizacijah ali z mednarodnimi pogodbami oziroma med opravljanjem drugih nalog vojske, določenih z zakonom;
- zagotovitev nujne medicinske pomoči med streljanjem in opravljanjem drugih nevarnih nalog med vojaškim usposabljanjem in izobraževanjem;
- preventivne zdravstvene ukrepe pred in med izvajanjem posebej zahtevnih vojaških nalog, pred napotitvijo na opravljanje vojaške službe izven države in po vrnitvi v državo;
- zagotovitev prednostnega zdravljenja ob poškodbah ali bolezni pri delu med vojaško službo;
- sodelovanje v programih zdravstvenega ozaveščanja kot dela vojaškega strokovnega usposabljanja in izobraževanja.

(2) Za poškodbo ali bolezen iz prejšnjega odstavka se šteje poškodba ali bolezen, ki je posledica dejavnosti pripadnika med vojaško službo, in zaradi katere je začasno ali trajno nezmožen opravljati vojaško službo.

(3) Brezplačna nujna zdravstvena pomoč vključuje nujno medicinsko pomoč, preventivne in druge nujne zdravstvene ukrepe, v obsegu, ki jih je mogoče zagotoviti glede na razmere in pogoje, v katerih se vojaška služba opravlja oziroma v katerih pripadniki delujejo.

(4) Nujno medicinsko pomoč organizira pristojni poveljnik, ki izvaja streljanje ali drugo nevarno nalogo ali dejavnost tako, da zagotovi potrebno število ekip nujne medicinske pomoči na kraju izvajanja naloge. Načelnik generalštaba določi, pri katerih nalogah in dejavnostih mora biti zagotovljena ena ali več ekip nujne medicinske pomoči.

(5) Preventivni zdravstveni ukrepi med vojaško službo se izvajajo pred začetkom in med izvajanjem posebej zahtevnih vojaških nalog, kakor je bojno letenje zrakoplovov ali usposabljanje za tako letenje, letenje zrakoplovov v zahtevnih meteoroloških razmerah, vojaško potapljanje z avtonomno potapljaško opremo ali tehnično potapljanje in druge naloge. Načelnik generalštaba določi, katere naloge se štejejo za posebej zahtevne vojaške naloge.

(6) Preventivni zdravstveni ukrepi pred napotitvijo na opravljanje vojaške službe izven države obsegajo preglede, cepljenja in druge ukrepe, ki se določijo glede na kraj in razmere, kamor je pripadnik napoten na opravljanje vojaške službe. Ti ukrepi se smiselno izvajajo tudi pri napotitvah na izvajanje obveznosti, sprejetih v mednarodnih organizacijah ali z mednarodnimi pogodbami. Preventivni zdravstveni ukrepi se po potrebi izvajajo tudi po vrnitvi z opravljanja obveznosti, sprejetih v mednarodnih organizacijah ali z mednarodnimi pogodbami.

(7) Družinski člani pripadnikov stalne sestave se lahko udeležujejo le programov zdravstvenega ozaveščanja iz prvega odstavka tega člena. Družinski člani imajo pravico tudi do preventivnih zdravstvenih ukrepov iz prejšnjega odstavka, če se preselijo v drugo državo, kamor je pripadnik napoten na opravljanje vojaške službe ali drugo delo v skupna poveljstva in enote oziroma v organe, predstavništva ali službe mednarodnih organizacij.

78. člen

(organizacija zdravstvene oskrbe)

(1) Brezplačno nujno zdravstveno pomoč iz prejšnjega člena zagotavljajo enote same, vojaška zdravstvena služba oziroma po dogovoru vojaška zdravstvena služba druge vojaške organizacije ali organizacija javne zdravstvene službe, s katero ima ministrstvo sklenjeno ustrezno pogodbo.

(2) Za zagotovitev prednostnega zdravljenja pri poškodbah ali bolezni pri delu med opravljanjem vojaške službe sklene ministrstvo ustrezne pogodbe z organizacijami javne zdravstvene službe, če prednostne zdravstvene oskrbe ni mogoče zagotoviti z vojaško zdravstveno službo ali na podlagi posebnih oblik zdravstvenega zavarovanja. Pravica do prednostnega zdravljenja obsega tudi pravico do rehabilitacije.

(3) Zdravstvena oskrba in prednostno zdravljenje med izvajanjem vojaške službe pri opravljanju obveznosti, sprejetih v mednarodnih organizacijah ali z mednarodnimi pogodbami, se zagotavlja pripadnikom Slovenske vojske tako, kakor se zagotavlja pri

izvajanju bojnih in drugih nalog vojaške obrambe. V skladu s to določbo se prednostno zdravljenje lahko zagotavlja pri opravljanju vojaške službe izven države v dogovoru z vojaškimi zdravstvenimi službami enot drugih vojaških organizacij.

(4) Zdravstveno sposobnost pripadnikov za opravljanje vojaške službe med izvajanjem vojaške obrambe oziroma za opravljanje obveznosti, sprejetih v mednarodnih organizacijah ali z mednarodnimi pogodbami, pripadnikov enot, ki so dane na razpolago za uporabo v skladu z načrti za kolektivno obrambo v okviru zavezništva oziroma v skladu z drugimi mednarodnimi pogodbami in med povišano pripravljenostjo, ugotavljajo zdravniki vojaške zdravstvene službe ali po dogovoru zdravniki druge vojaške zdravstvene službe oziroma pooblaščen zdravniki organizacije javne zdravstvene službe, s katero ima ministrstvo sklenjeno ustrezno pogodbo. Zdravniki vojaške zdravstvene službe oziroma pooblaščen zdravniki se za pripadnike v tem primeru štejejo kot izbrani zdravniki po splošnih predpisih.

(5) Zdravstveno sposobnost pripadnikov za opravljanje vojaške službe na način in pod pogoji iz prejšnjega odstavka ugotavljajo pooblaščen zdravniki tudi za pripadnike enot, ki so namenjene z načrti za kolektivno obrambo v okviru zavezništva, v obdobju 12 mesecev oziroma daljšem obdobju, določenem z načrti usposabljanja, ko se enota intenzivno usposablja za opravljanje bojnih in drugih nalog.

79. člen

(psihološka oskrba)

- (1) Psihološka oskrba obsega:
- strokovno psihološko pomoč zaradi psihičnih obremenitev;
 - udeležbo v programih, namenjenih obvladovanju psihičnih obremenitev.
- (2) Strokovna psihološka pomoč se praviloma organizira pred napotitvijo na izvajanje vojaške službe izven države pri izvajanju obveznosti, prevzetih v mednarodnih organizacijah ali z mednarodnimi pogodbami, med izvajanjem teh obveznosti in po vrnitvi v državo.
- (3) Do strokovne psihološke pomoči imajo po potrebi pravico tudi družinski člani pred napotitvijo pripadnika na izvajanje vojaške službe izven države in med opravljanjem vojaške službe izven države. Obseg pomoči se določi glede na kraj in razmere, v katerih se vojaška služba opravlja.
- (4) Strokovna psihološka pomoč se lahko izvaja tudi ob nesrečah ali drugih pojavih v vojski, zaradi katerih so pripadniki pod posebnimi psihičnimi obremenitvami, o čemer odloča poveljnik bataljona, njemu enake ali višje enote.
- (5) Posebni programi za obvladovanje psihičnih obremenitev se izvajajo za poveljstva, enote in zavode oziroma posamezne skupine pripadnikov glede na njihove naloge v razmerah, ko so poveljstva, enote ali zavodi v povišani pripravljenosti, v kriznih razmerah, v obdobju povečane nevarnosti napada na državo ali ob neposredni vojni nevarnosti in v izrednem ali vojnem stanju.

80. člen

(socialno-varstvena oskrba)

- (1) Socialno-varstvena oskrba je brezplačna in obsega:
- svetovanje in pomoč pri reševanju stanovanjskih problemov, zlasti posredovanje informacij o prostih stanovanjih in pridobitvi stanovanja iz stanovanjskega sklada ministrstva;
 - svetovanje pri zaposlitvi zakonca;
 - svetovanje in pomoč pri zagotavljanju otroškega varstva;
 - pomoč pri selitvah, če gre za selitve, ki so posledica razporeditve vojaške osebe na drugo formacijsko dolžnost zaradi službenih potreb v skladu z zakonom.

(2) Pravice iz prejšnjega odstavka pripadajo pripadnikom stalne sestave, drugim pripadnikom pa le, če so napoteni na opravljanje vojaške službe izven države ali po razglasitvi izrednega ali vojnega stanja.

(3) Ne glede na prejšnji odstavek ima pripadnik pravico do znižane neprofitne najemnine za službeno stanovanje oziroma do subvencioniranja dela stanarine v višini, ki jo določi vlada na predlog ministra, če se preseli v stanovanje, ki ni oddaljeno več kot 20 km od kraja opravljanja vojaške službe. Pripadnik ima pravico do subvencioniranja dela stanarine še eno leto, če je zaradi službenih potreb razporejen na opravljanje vojaške službe v drug kraj in če se ne preseli v drugo stanovanje, za katero bi lahko uveljavljal subvencioniranje stanarine. Pravico do znižane neprofitne najemnine za službeno stanovanje se podrobneje uredi v aktu, ki ureja uporabo in upravljanje stanovanjskega sklada ministrstva.

(4) Pripadnik ima v času opravljanja vojaške službe pravico do subvencioniranja dela oskrbnine za varstvo predšolskih otrok v javni varstveni ustanovi oziroma ustanovi, ki ima ustrezno pooblastilo za opravljanje te dejavnosti. Pravico do subvencioniranja višjega dela oskrbnine za varstvo predšolskih otrok ima tri leta tudi pripadnik, ki se preseli z družino v stanovanje, ki ni oddaljeno več kot 20 km od kraja službovanja. Vlada določi višino in merila za subvencioniranje dela oskrbnine predšolskih otrok pripadnikom.

85. člen

(klubi in centri za celostno skrb)

(1) V vojašnicah se določi klubski prostor, ki lahko obsega tudi knjižnico, medioteko in druge prostore, in je namenjen srečevanju pripadnikov, njihovih družinskih članov in priložnostnim prireditvam. Poslovanje klubov se ureja s pravili službe.

(2) Spominske sobe, muzejske in druge zbirke, povezane z zgodovino in dejavnostjo enot, vojaško zgodovino ali obrambo nacionalne samobitnosti, nacionalnega ozemlja in samostojnosti, se organizirajo v okviru klubov v vojašnicah ali kot del javnih muzejev ali muzejskih zbirk. Ministrstvo lahko s tem namenom javnim muzejem in javnim muzejskim zbirkam neodplačno pogodbeno prenese vojaško orožje in opremo, izloženo iz operativne uporabe, kot muzejske eksponate. Enako lahko ravna ministrstvo tudi v primeru posameznih registriranih zbiralcev, vendar odplačno.

(3) Za izvajanje klubskih, športnih, rekreativnih, muzejskih in drugih dejavnosti pripadnikov in njihovih družinskih članov se lahko z ustreznimi pogodbami, skupaj s častniško ali veteransko organizacijo, organizirajo tudi centri za celostno skrb.

86. člen

(stroški pogreba in enkratna denarna pomoč ob smrti)

(1) Družinski člani pripadnika Slovenske vojske, ki je izgubil življenje med opravljanjem vojaške službe v državi ali izven države, imajo pravico do povrnitve stroškov pogreba in pravico do enkratne denarne pomoči v skladu z Zakonom o obrambi. Za prevoz umrlega pripadnika, ki je izgubil življenje izven države, v kraj pogreba, poskrbi generalštab.

(2) Pogreb pripadnika, ki je pri opravljanju vojaške službe oziroma dela izgubil življenje, se opravi z vojaškimi častmi v skladu s pravili službe.

(3) Stroški pogreba in enkratna denarna pomoč iz prvega odstavka tega člena družinskim članom ne pripada, če pripadnik izgubi življenje na poti na delo in z dela, razen če gre za opravljanje vojaške službe izven države.

88. člen

(pravice družinskih članov po smrti pripadnika)

(1) Družinskim članom pripadnika, ki je izgubil življenje med vojaško službo pri obrambi države, izvajanju nalog, ki jih je država sprejela v mednarodnih organizacijah ali z mednarodnimi pogodbami, ali pri opravljanju drugih nalog Slovenske vojske, pripadajo poleg pravic iz 86. in prejšnjega člena, še naslednje pravice:

- psihološka oskrba ob smrti pripadnika;
- štipendiranje šoloobveznih otrok, vendar ne dlje kakor do leta, v katerem dopolnijo 27 let starosti;
- brezplačna pravna pomoči v zvezi z urejanjem zadev, povezanih s smrtjo pripadnika;
- prednost pri obravnavanju prošnje za zaposlitev brezposelnega zakonca ali otroka na ministrstvu pod pogojem, da izpolnjuje pogoje za zasedbo formacijske dolžnosti ali delovnega mesta;
- uporaba počitniških zmogljivosti ministrstva deset let po smrti pripadnika pod pogoji, ki veljajo za druge pripadnike.

(2) Določbe prejšnjega odstavka se smiselno uporabljajo tudi za pripadnika, ki mu je zaradi poškodbe, ki jo je utrpel pri opravljanju vojaške službe, priznana invalidnost I. kategorije, in njegove družinske člane.

90. člen

(izvajanje obveznosti, prevzetih v mednarodnih organizacijah)

(1) Pripadnikom, ki so napoteni na opravljanje vojaške službe izven države zaradi izvajanja obveznosti, prevzetih v mednarodnih organizacijah in z mednarodnimi pogodbami, kakor so operacije, misije in druge oblike delovanja, se praviloma zagotavlja:

- možnost komuniciranja z družinskimi člani doma;
- organiziran brezplačen obisk doma, praviloma enkrat v treh mesecih, če razmere, v katerih se opravlja vojaška služba, to dopuščajo in če je to predvideno z odločitvijo o napotitvi na opravljanje vojaške službe izven države;
- pravico do posebnega dopusta v skladu z merili, ki veljajo po predpisih mednarodne organizacije, v okviru katere se vojaška služba opravlja oziroma kakor je predvideno z odločitvijo o napotitvi na opravljanje vojaške službe izven države;
- pomoč pri varstvu ali šolanju otrok, varstvu invalidnega družinskega člana oziroma zaposlitvi nezaposlenega zakonca.

(2) Pomoč in pravice za pripadnike iz 89. člena tega zakona in prejšnjega odstavka se med seboj izključujejo, zagotavljajo pa se na stroške ministrstva v obsegu in na način, ki ju določi vlada.

91. člen

(priprave za odhod)

(1) Za pripadnike, ki jim bo prenehala pogodba o zaposlitvi brez krivdnih razlogov, pristojna služba ministrstva izvaja priprave za prezaposlitev, preusposobitev in uveljavitev drugih pravic, ki jih ima pripadnik ob prenehanju pogodbe o zaposlitvi, določenih z Zakonom o obrambi in s tem zakonom.

(2) Priprave za odhod iz prejšnjega odstavka se izvajajo med rednim delovnim časom, praviloma v zadnjih šestih mesecih pred prenehanjem pogodbe o zaposlitvi. Med tem časom se pripadniku praviloma ne odreja novih službenih nalog.

(3) Pripadnikom iz prvega odstavka tega člena, ki izpolnjujejo predpisane pogoje, se v času priprav za odhod iz Slovenske vojske ponudi sklenitev pogodbe o službi v rezervni sestavi. Pripadniki imajo med službo v rezervni sestavi pravico do zmanjšanega obsega usposabljanja ter druge pravice in obveznosti, ki jih uredi vlada. Taka pogodba se lahko sklene za najmanj pet let.

92. člen

(skrb za nekdanje pripadnike)

(1) Pripadnikom, ki so do upokojitve delali na ministrstvu, se po upokojitvi zagotavlja:

- uporaba klubskih prostorov, športnih in drugih objektov v vojašnici ali drugem najbližjem objektu ministrstva;
- pomoč pri organiziranju oskrbe na domu, če za to zaprosijo;
- pomoč pri sprejemu v domove starostnikov, če za to zaprosijo;
- podaljšanje najemne pogodbe ali odkup službenega stanovanja;

- pravno svetovanje v zadevah, povezanih z njihovim delom na ministrstvu, razen če gre za zadeve, v katerih so v sporu z ministrstvom ali drugim državnim organom oziroma državo.

(2) Ministrstvo zagotavlja prostorske in druge pogoje za delovanje stanovskega združenja upokojenih pripadnikov.

(3) Ministrstvo lahko za oskrbo nekdanjih pripadnikov zagotavlja potrebne nastanitvene zmogljivosti z gradnjo ali z nakupom varovanih stanovanj. Za sprejem v ta stanovanja lahko zaprosijo samo nekdanji pripadniki, ki so ministrstvo zapustili zaradi nekrivdnih razlogov.

(4) Pripadnik, ki je do upokojitve delal na ministrstvu, lahko zaprosi za podaljšanje najemne pogodbe za službeno stanovanje za nedoločen čas oziroma odkup takega stanovanja, če mu to stanovanje pomeni edino stanovanje. Podaljšanje najemne pogodbe oziroma odkup se mu omogoči pod pogoji in na način, določen z aktom, ki ureja uporabo in upravljanje s službenimi stanovanji v ministrstvu.

(5) Vojaške osebe, ki so do upokojitve delale na ministrstvu, imajo po upokojitvi pravico nositi službeno uniformo brez položajnih oznak, zlasti na vojaških slovesnostih, počastitvah ali žalovanjih ter podčastniških, častniških ali veteranskih srečanjih.

(6) Vojaške in civilne osebe, ki so do upokojitve delale na ministrstvu, oziroma nekdanje ministre za obrambo in državne sekretarje na ministrstvu, se pokoplje z vojaškimi častmi na način in pod pogoji, določenimi v pravilih službe o pogrebu z vojaškimi častmi. Z vojaškimi častmi se v skladu s to določbo pokoplje tudi druge zaposlene, ki so do upokojitve delali na ministrstvu, s činom polkovnika ali višjim oziroma s XIV. ali višjim razredom.

(7) Nekdanjim pripadnikom, ki jim je prenehala pogodba o zaposlitvi brez krivdnih razlogov, pa so v Slovenski vojski delali najmanj pet let, pripadajo pravice iz prve in pete alineje prvega odstavka tega člena.

(8) Nekdanjim pripadnikom iz prvega in sedmega odstavka tega člena se ob prenehanju pogodbe o zaposlitvi na njihovo zahtevo izda izkaznica, katere obliko in vsebino določi minister, na podlagi katere uveljavljajo pravice v skladu s tem zakonom.